

LÊ KHẮC THÀNH (Chủ biên)
NGUYỄN TÂN ÂN – NGÔ THỊ TÚ QUYÊN – TRỊNH ĐÌNH THẮNG – NGUYỄN THỊ THUẦN

TIN HỌC

(Tái bản lần thứ nhất)

3

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC VINH

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

MỤC TIÊU

Giúp các em biết được yêu cầu cần đạt sau tiết học. Qua đó các em tự đối chiếu, đánh giá mức độ đáp ứng mục tiêu bài học của mình.

MỞ ĐẦU

Đưa ra tình huống liên quan đến nội dung bài học. Từ đó gợi mở, định hướng đến các hoạt động sẽ được thực hiện trong phần khám phá.

KHÁM PHÁ

Từ những hoạt động được đưa ra dưới nhiều hình thức khác nhau, các em tự khám phá để lĩnh hội kiến thức mới. Với mỗi hoạt động, thầy cô có thể giúp đỡ các em.

LUYỆN TẬP

Giúp các em ôn luyện kiến thức đạt được ở phần khám phá. Nhiều dạng hoạt động được đưa ra như: sắp xếp theo thứ tự, lựa chọn phương án đúng, trao đổi, nhận xét, bảo vệ ý kiến,...

VẬN DỤNG

Các em tự khẳng định mình ở phần này. Mỗi hoạt động cần sử dụng các kiến thức đã học vào thực tế nhằm phát huy tốt phẩm chất và năng lực của mình.

Trong sách, số đặt trong ngoặc vuông (ví dụ [1], [2], [3],...) để chỉ thứ tự các thao tác. Cách trình bày này giúp các em thuận lợi khi thực hành trên máy tính.

Hãy bảo quản, giữ gìn sách giáo khoa để dành tặng các em học sinh lớp sau!

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh thân mến!

Cuốn sách **Tin học 3** là người bạn đồng hành của các em trong việc học tập, rèn luyện phẩm chất và năng lực Công nghệ Thông tin.

Cuốn sách gồm 32 bài học, phân thành 5 chương với 6 chủ đề. Mỗi bài học có nhiều hoạt động giúp em tự khám phá và tiếp thu kiến thức mới; một số hoạt động thầy cô có thể hỗ trợ thêm. Ở mỗi hoạt động, các em được khơi gợi hứng thú, phát huy tính tích cực, chủ động bằng sự đa dạng của nhiệm vụ học tập.

Hình ảnh trong sách là một phần quan trọng của bài học. Các em cần quan sát, so sánh, phân tích,... để hoàn thành nhiệm vụ học tập. Kỹ năng các em có được từ các hoạt động đó là yếu tố quan trọng để phát triển năng lực tự tìm hiểu, khám phá phần mềm máy tính trong môn Tin học.

Chúc các em nhanh chóng làm quen và vận dụng thật tốt kiến thức, kỹ năng tin học vào học tập và thực tiễn cuộc sống!

NHÓM TÁC GIẢ

CHƯƠNG 1

MÁY TÍNH VÀ EM

BÀI 1

THÔNG TIN VÀ QUYẾT ĐỊNH

MỤC TIÊU

- ✦ Nêu được ví dụ đơn giản minh họa cho vai trò quan trọng của thông tin thu nhận hàng ngày đối với việc ra quyết định của con người;
- ✦ Nhận biết được trong các ví dụ đưa ra, đâu là thông tin và đâu là quyết định.

MỞ ĐẦU

Bố nói với An: "Chiều nay cả nhà mình sẽ về quê". An nghe xong thấy vui lắm và đi chuẩn bị đồ đạc của mình.

Bài học này giúp các em biết đâu là thông tin, đâu là quyết định.

KHÁM PHÁ

1 Thông tin và quyết định

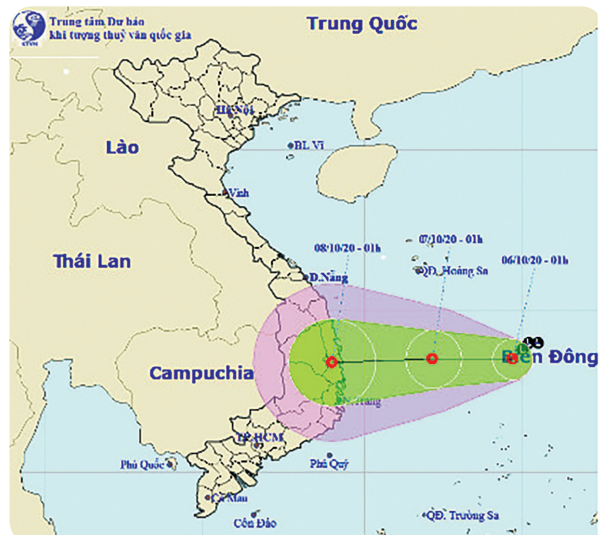
Thông tin mà An nhận được là chiều nay cả nhà mình sẽ về quê.

Quyết định của An là đi chuẩn bị đồ đạc của mình.

Nghe dự báo khu vực mình đang đánh cá sắp có bão, các bác ngư dân đã nhanh chóng cho tàu về bến kịp thời để tránh bão.

Em hãy cho biết:

- Thông tin mà các bác ngư dân nhận được là gì?
- Quyết định của họ là gì?

▲ Hình 1.1. Dự báo bão

2 Vai trò của thông tin

- 👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Thông tin mà các bác ngư dân nhận được quan trọng như thế nào trong việc ra quyết định của họ?
- 👉 Em hãy cho ví dụ về vai trò quan trọng của thông tin đối với việc ra quyết định của con người.

► Hình 1.2. Tàu về bến

LUYỆN TẬP

a. Đang giờ ra chơi, nghe sáu tiếng trống, chúng em nhanh chóng vào lớp.

👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết trong hai trường hợp a, b:

- Đây là thông tin?
- Đây là quyết định?

b. Bác Năm đi xe máy trên đường, nghe tiếng còi xe ô tô đằng sau, bác tránh sang bên phải để nhường đường cho xe ô tô đi qua.

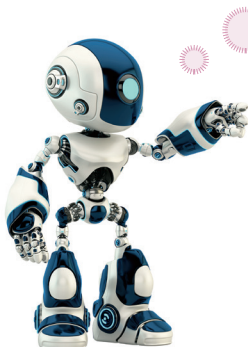

VẬN DỤNG

Ở nhà, Minh thấy cơn mưa kéo đến. Quần áo đang phơi ngoài sân. Minh nhanh chóng mang quần áo vào trong nhà.

👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết:

- Minh nhận được thông tin gì? Quyết định của Minh là gì?
- Thông tin mà Minh nhận được quan trọng như thế nào trong việc ra quyết định?

Thông tin mang lại sự hiểu biết cho con người. Nhờ có thông tin mà con người có được quyết định kịp thời, phù hợp.

BÀI 2

DẠNG THÔNG TIN VÀ XỬ LÝ THÔNG TIN

MỤC TIÊU

- ✦ Nhận biết được ba dạng thông tin thường gặp: chữ, âm thanh, hình ảnh;
- ✦ Nhận ra được trong ví dụ: Thông tin thu nhận và được xử lý là gì, kết quả xử lý là hành động hay ý nghĩ gì.

MỞ ĐẦU

Trên đường đi học, gặp đèn tín hiệu giao thông màu đỏ, An dừng lại chờ đến khi đèn xanh thì đi tiếp.

Như vậy, khi nhìn thấy hình ảnh đèn tín hiệu giao thông màu đỏ, mọi người phải dừng lại; khi đèn chuyển màu xanh thì đi tiếp.

KHÁM PHÁ

1 Các dạng thông tin thường gặp

Khi đi học, em nhận được nhiều thông tin. Các thông tin thường ở ba dạng: hình ảnh (quang cảnh hai bên đường); âm thanh (tiếng ồn của xe cộ); chữ (biển số ô tô, biển quảng cáo).

 Quan sát các hình 2.1, 2.2 và 2.3, em hãy cho biết: Thông tin trong mỗi hình được thể hiện ở dạng nào? Thông tin đó là gì?

▲ Hình 2.1. Biển báo giao thông

▲ Hình 2.2. Biển báo nguy hiểm

Ngày mai bão đến.
Gió mạnh cấp 7,
cấp 8, giật cấp 10.

▲ Hình 2.3. Thông báo bão

2 Xử lý thông tin

a. Đang ngồi học trong lớp, nghe ba tiếng trống, em nghỉ giờ ra chơi đã tới.

► Hình 2.4.
Sân trường giờ ra chơi

👉 Với em, thông tin thu nhận được là gì?

👉 Kết quả xử lý là hành động hay ý nghĩ gì?

b. Khi nghe bố nói đến giờ có bóng đá, Nam đang xem ca nhạc trên tivi liền bấm nút chuyển kênh trên điều khiển để xem bóng đá.

👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết:

- Điều gì sẽ xảy ra trên tivi sau khi Nam bấm nút chuyển kênh?
- Với Nam thông tin thu nhận và được xử lý là gì? Kết quả xử lý là hành động hay ý nghĩ gì?

c. Trong giờ toán của lớp 3B, cô giáo hỏi: "Em nào biết $6 + 8 : 2 = ?$ ". Có nhiều bạn giơ tay.

► Hình 2.5. Giờ học toán

👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết với các bạn lớp 3B:

- Thông tin thu nhận và được xử lý là gì?
- Kết quả xử lý là hành động hay ý nghĩ gì?

LUYỆN TẬP

Nhìn thấy bố hút thuốc lá, Minh nhẹ nhàng nói: "Bố hút thuốc lá có hại cho sức khỏe của bố và mọi người đấy bố ạ". Nghe xong, bố đã bỏ điếu thuốc đó đi.

 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết:

- Thông tin Minh thu nhận và được xử lí là gì? Nó ở dạng nào? Kết quả xử lí là hành động hay ý nghĩ gì?
- Với bố, thông tin thu nhận và được xử lí là gì? Nó ở dạng nào? Kết quả xử lí là hành động hay ý nghĩ gì?

VẬN DỤNG

Minh nghe cô giáo thông báo: "Ngày mai lớp ta quyên góp giấy vụn". Minh đã thu gom giấy để ủng hộ.

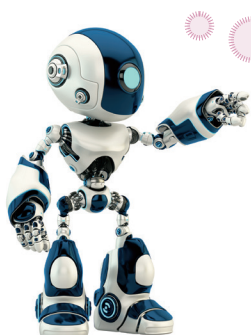
 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Thông tin Minh thu nhận và được xử lí là gì? Nó ở dạng nào? Kết quả xử lí là hành động hay ý nghĩ gì?

 Với biển chỉ đường ở hình 2.6, em hãy trao đổi với bạn và cho biết:

- Biển chỉ đường đó có những dạng thông tin nào?
- Thông tin thu nhận được khi biển đó:
  - Dựng bên ngã ba đường quốc lộ.
  - Ở bãi phế liệu.

▲ Hình 2.6. Biển chỉ đường

Có ba dạng thông tin thường gặp: hình ảnh, âm thanh và chữ. Kết quả xử lí thông tin là hành động hay ý nghĩ.

BÀI 3

CON NGƯỜI XỬ LÝ THÔNG TIN

MỤC TIÊU

- ✦ Nêu được ví dụ minh họa cho nhận xét: Bộ não của con người là một bộ phận xử lý thông tin.

MỞ ĐẦU

Khi nhìn thấy cầu thủ bóng đá phạm lỗi, trọng tài suy nghĩ, lỗi đó chỉ cần nhắc nhở hay phải rút ra loại thẻ nào.

Như vậy, lỗi của cầu thủ được xử lý ở bộ não của người trọng tài.

KHÁM PHÁ

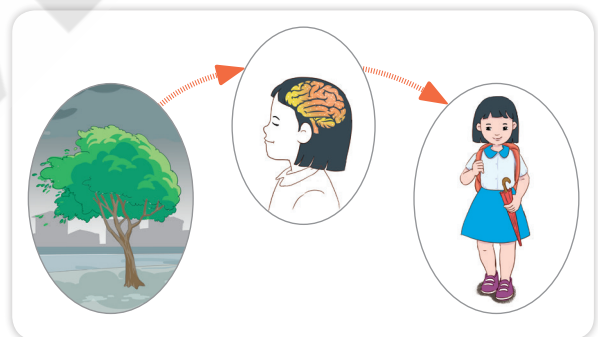
Bộ não của con người là bộ phận xử lý thông tin

a. Khi đi học, An nhìn thấy trời sắp mưa. An suy nghĩ rồi quay vào nhà, mang theo ô và đi học.

► Hình 3.1. An xử lý thông tin

👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết:

- Thông tin An nhận được là gì?
- Thông tin đó được xử lý ở đâu?

b. Nhìn thấy mẹ mệt mỗi khi đi làm về, Bình suy nghĩ rồi đi pha một cốc nước chanh mời mẹ uống.

👉 Em hãy cho biết:

- Thông tin mà Bình nhận được là gì?
- Bình đã xử lý thông tin đó ở đâu?

c. Cô giáo đọc đề toán “Tìm số nhỏ nhất có ba chữ số khác nhau”. Bạn Hoa nghĩ rất nhanh và đọc số 102.

👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết:

- Thông tin bạn Hoa nhận được là gì?
- Bạn ấy đã xử lý thông tin đó ở đâu?

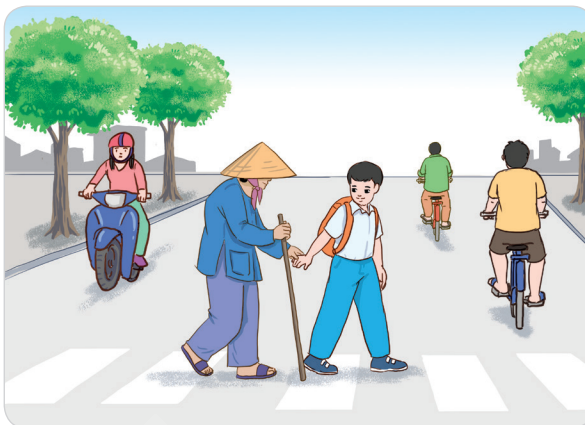
LUYỆN TẬP

Nhìn thấy cụ già muốn sang đường, Nam nghĩ cụ đi lại khó khăn nên chạy tới giúp cụ sang đường.

Em hãy trao đổi với bạn và cho biết:

- Thông tin Nam nhận được là gì?
- Nam đã xử lý thông tin đó ở đâu?

► Hình 3.2. Nam giúp cụ già sang đường

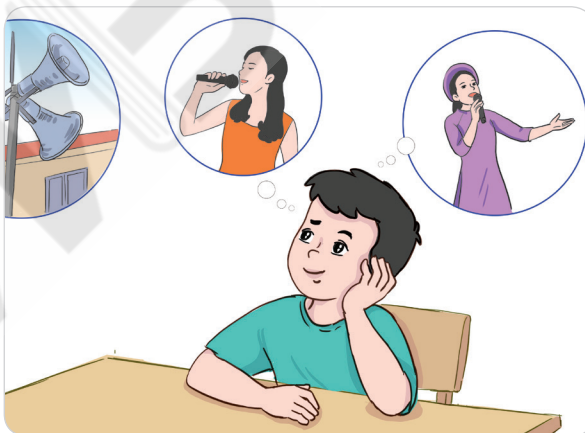
VẬN DỤNG

a. Nghe bài hát từ loa phát thanh, Nam suy nghĩ một lát rồi nói được tên ca sĩ.

Em hãy trao đổi với bạn và cho biết:

- Thông tin Nam nhận được là gì?
- Nam xử lý thông tin đó ở đâu?
- Kết quả xử lý là gì?

► Hình 3.3. Nam đang nghĩ

b. Nam học rất giỏi. Có người nói: "Bài toán ấy đối với Nam không cần suy nghĩ cũng làm được".

Theo em câu nói ấy có đúng không? Tại sao?

Em hãy trao đổi với bạn và đưa ra ví dụ về bộ não của con người là bộ phận xử lý thông tin.

Bộ não của con người là bộ phận xử lý thông tin thu nhận được để đưa ra quyết định.

BÀI 4

MÁY XỬ LÝ THÔNG TIN

MỤC TIÊU

- ✦ Nêu được ví dụ minh họa cho nhận xét: Cuộc sống quanh ta có những máy tiếp nhận thông tin để quyết định hành động;
- ✦ Nhận ra được trong ví dụ, máy đã xử lý thông tin nào và kết quả xử lý ra sao.

MỞ ĐẦU

Bố Minh vừa mua chiếc ti vi. Sau khi lắp đặt, bố dùng điều khiển chuyển nhiều kênh để thử. Ngoài ra, bố còn xem được các thông tin trên Internet. Minh thấy ngạc nhiên vì ti vi chuyển được nhiều kênh.

KHÁM PHÁ

1 Máy xử lý thông tin

a. Bố Minh dùng điều khiển để chuyển kênh. Khi đó ti vi nhận được thông tin là số được bấm; kết quả xử lý là mở kênh ứng với số đó.

 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết khi bố Minh bấm chuyển kênh thì:

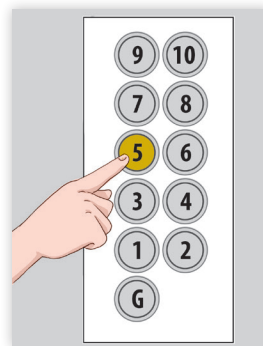
- Ti vi nhận được thông tin gì?
- Sau khi ti vi xử lý thông tin thì kết quả xử lý như thế nào?

b. Với thang máy thông thường: Trước khi vào bấm nút chọn lên hoặc xuống; khi vào trong thì bấm số tầng muốn đến.

 Em hãy cùng bạn quan sát hình 4.1a, 4.1b và cho biết: Thang máy nhận được thông tin gì? Kết quả xử lý ra sao?

▲ Hình 4.1a

▲ Hình 4.1b

2 Rô-bốt làm việc thay con người

Với rô-bốt lau nhà, khi người dùng chọn chế độ hoạt động cạnh tường, rô-bốt sẽ thực hiện hút bụi cạnh tường.

Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Rô-bốt lau nhà nhận được thông tin gì? Kết quả xử lý thế nào?

▲ Hình 4.2. Rô-bốt lau nhà

LUYỆN TẬP

Với rô-bốt trong bệnh viện, khi người dùng chọn chế độ phát thuốc, rô-bốt sẽ tự động đi phát thuốc cho bệnh nhân ở các phòng.

Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Rô-bốt trong bệnh viện nhận thông tin gì, kết quả xử lý ra sao?

▲ Hình 4.3. Rô-bốt trong bệnh viện

VẬN DỤNG

a. Máy bay không người lái phun thuốc trừ sâu trên cánh đồng. Khi người dùng chọn chế độ phun thuốc tự động cho cây trồng thì máy bay thực hiện ngay theo chế độ đó.

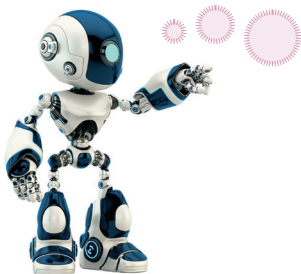
Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Thông tin mà máy bay nhận được là gì, kết quả xử lý ra sao?

▲ Hình 4.4. Máy bay phun thuốc trừ sâu

b. Ngày nay, nhiều máy có thể xử lý thông tin phục vụ trong công nghiệp, nông nghiệp,... và cuộc sống con người.

Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Tên một loại máy có thể xử lý thông tin.

Ngày nay, nhiều loại máy có thể xử lý thông tin nhận được để quyết định hành động giúp con người trong công việc.

BÀI 5

LÀM QUEN VỚI MÁY TÍNH

MỤC TIÊU

- ✦ Nhận diện, phân biệt được hình dạng của: máy tính để bàn, máy tính xách tay, máy tính bảng, điện thoại thông minh và các thành phần cơ bản của chúng;
- ✦ Nêu được sơ lược về chức năng của bàn phím, chuột, màn hình và loa;
- ✦ Nhận biết được màn hình cảm ứng của máy tính bảng và điện thoại thông minh cũng dùng để nhận thông tin vào.

MỞ ĐẦU

Máy tính và điện thoại thông minh ngày càng được nhiều người sử dụng. Bài học này giúp các em nhận biết hình dạng một số loại máy tính, các thành phần cơ bản của chúng; sơ lược về chức năng của thân máy, màn hình, bàn phím, chuột và loa.

KHÁM PHÁ

1 Máy tính để bàn và máy tính xách tay

▲ Hình 5.1. Máy tính để bàn và máy tính xách tay

Em hãy cùng bạn quan sát hình 5.1 và cho biết:

- Máy tính để bàn có những thành phần cơ bản nào?
- Máy tính xách tay có những thành phần cơ bản đó không?

Máy tính để bàn và máy tính xách tay có bốn thành phần cơ bản là: thân máy, màn hình, bàn phím và chuột máy tính hoặc vùng cảm ứng chuột.

Máy tính xách tay có thể gấp lại cho gọn. Bàn phím, vùng cảm ứng chuột được gắn liền với thân máy. Vùng cảm ứng chuột có chức năng như chuột máy tính.

2 Thân máy, màn hình, bàn phím, chuột và loa

- Thân máy xử lý các thông tin và điều khiển mọi hoạt động của máy tính.
- Màn hình là nơi hiển thị kết quả làm việc của máy tính. Màn hình cảm ứng có thêm chức năng nhập thông tin vào.
- Bàn phím dùng để nhập văn bản và gửi tín hiệu vào cho máy tính.
- Chuột máy tính giúp điều khiển máy tính thuận tiện hơn.
- Loa dùng để phát âm thanh. Loa có nhiều loại khác nhau, có dây hoặc không dây.

▲ Hình 5.2. Loa máy tính

3 Máy tính bảng và điện thoại thông minh

Máy tính bảng và điện thoại thông minh có màn hình cảm ứng được gắn liền với thân máy. Khi cần dùng bàn phím, người ta thao tác để nó hiển thị trên màn hình. Thay cho việc dùng chuột, người dùng chạm nhẹ ngón tay trên màn hình cảm ứng.

Em hãy so sánh sự giống và khác nhau giữa máy tính xách tay và máy tính bảng.

► Hình 5.3. Máy tính bảng và điện thoại thông minh

Máy tính bảng và điện thoại thông minh có các thành phần với chức năng giống những thành phần cơ bản của máy tính.

LUYỆN TẬP

Em hãy chỉ ra các cặp tương ứng của thành phần máy tính với hình ảnh của nó ở bảng bên.

Thành phần	Hình ảnh	
A. Thân máy tính	1	2
B. Màn hình máy tính	3	4
C. Bàn phím máy tính		
D. Chuột máy tính		

▲ Hình 5.4a

▲ Hình 5.4b

▲ Hình 5.4c

▲ Hình 5.4d

Em hãy gọi tên loại máy tính ở các hình 5.4a, 5.4b, 5.4c, 5.4d.

VẬN DỤNG

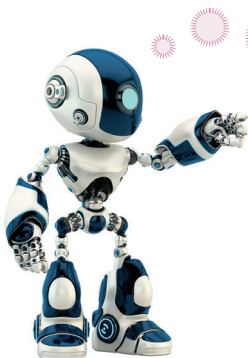

Em hãy trao đổi với bạn, chỉ ra các bộ ba tương ứng với nhau giữa chức năng - hình ảnh - tên gọi ở bảng dưới đây. Ví dụ: A – 1 – a là sai, A – 3 – d là đúng.

Chức năng	Hình ảnh	Tên gọi
A. Hiển thị kết quả làm việc	1 	a. Loa máy tính
B. Giúp điều khiển máy tính thuận tiện hơn	2 	b. Chuột máy tính
C. Gửi các tín hiệu vào máy tính	3 	c. Bàn phím máy tính
D. Phát ra âm thanh	4 	d. Màn hình máy tính

Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Màn hình của máy tính bảng và điện thoại thông minh có những chức năng gì?

Máy tính để bàn, máy tính xách tay, máy tính bảng và điện thoại thông minh thường có bốn thành phần cơ bản là thân máy, màn hình, bàn phím và chuột. Bàn phím, chuột, màn hình và loa giúp sử dụng máy tính dễ dàng và hiệu quả.

BÀI 6

SỬ DỤNG CHUỘT MÁY TÍNH

MỤC TIÊU

- ✦ Nhận biết được vị trí các nút của chuột và cầm chuột đúng cách;
- ✦ Thực hiện được các thao tác cơ bản: di chuyển chuột, nhấp chuột, nhấp đúp chuột, kéo thả chuột, nhấp nút phải chuột, xoay nút cuộn.

MỞ ĐẦU

Sử dụng chuột, em có thể điều khiển máy tính dễ dàng và nhanh chóng. Bài học này giúp các em cầm đúng chuột máy tính và biết một số thao tác sử dụng nó.

KHÁM PHÁ

1 Chuột máy tính

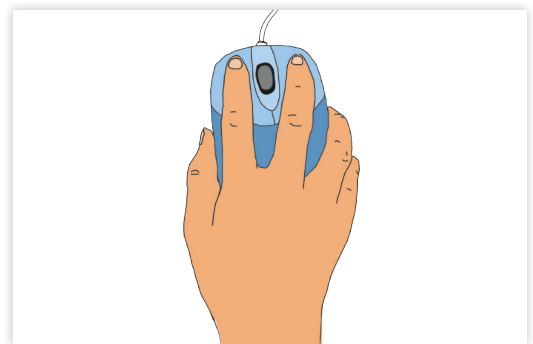
✎ Em cùng bạn quan sát hình 6.1 và cho biết vị trí các nút của chuột.

▲ Hình 6.1. Chuột máy tính

2 Cách cầm chuột máy tính

Tay phải cầm chuột. Cổ tay để thẳng với bàn tay. Ngón trỏ đặt lên nút trái chuột. Ngón giữa đặt lên nút phải chuột. Các ngón còn lại giữ chuột (hình 6.2).

▲ Hình 6.2. Cách cầm chuột

3 Thao tác với chuột

- a. Di chuyển chuột: Di chuyển chuột trên mặt phẳng từ vị trí này đến vị trí khác để con trỏ chuột di chuyển theo trên màn hình.
- b. Nháy chuột: Nhấn nút trái chuột rồi thả ngón tay.
- c. Nháy đúp chuột: Nhấn nhanh hai lần liên tiếp nút trái chuột rồi thả ngón tay.
- d. Kéo thả chuột: Nhấn và giữ nút trái chuột, di chuyển con trỏ chuột tới vị trí cần đến rồi thả ngón tay.
- e. Nháy nút phải chuột: Nhấn nút phải chuột rồi thả ngón tay.
- g. Xoay nút cuộn: Dùng ngón tay trở xoay nút cuộn để dịch chuyển trang màn hình lên hoặc xuống.

 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Sự giống và khác nhau giữa nháy chuột và nháy đúp chuột.

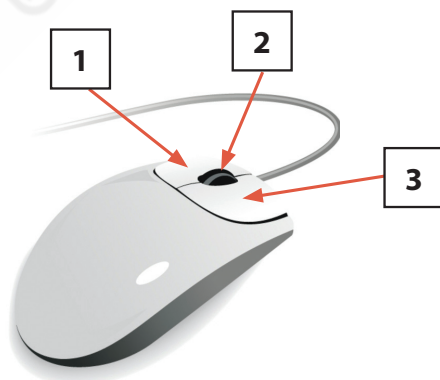
Mỗi khi thao tác với chuột thì thông tin điều khiển sẽ được chuyển cho máy tính thực hiện.

LUYỆN TẬP

 Em hãy cùng bạn quan sát hình 6.3 và cho biết tên từng nút được đánh số 1, 2, 3.

► Hình 6.3. Chuột máy tính

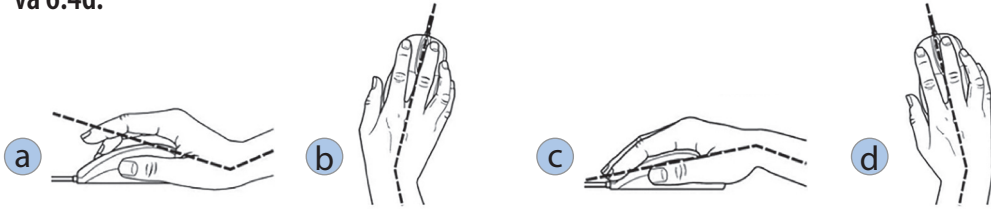

 Em hãy trao đổi với bạn và chỉ ra các cặp tương ứng giữa các mục ở cột trái với các mục ở cột phải trong bảng bên.

Ví dụ: 1 – a là sai; 1 – b là đúng.

1. Cắm chuột bằng	a. nút phải chuột
2. Ngón trỏ đặt lên	b. tay phải
3. Ngón giữa đặt lên	c. nút trái chuột
4. Ngón cái đặt vào	d. bên phải chuột
5. Ngón út và ngón áp út đặt vào	e. bên trái chuột

Em hãy trao đổi với bạn và cho biết lỗi sai khi cầm chuột trong các hình 6.4a, 6.4b, 6.4c và 6.4d.

▲ Hình 6.4. Một số kiểu cầm chuột sai

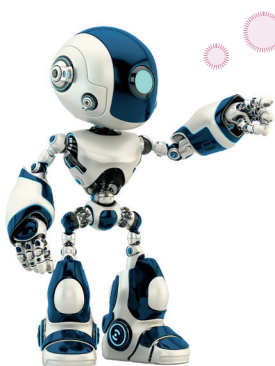

VẬN DỤNG

Em hãy trao đổi với bạn và:

- Cho biết mỗi khi thực hiện thao tác với chuột thì thông tin điều khiển sẽ được chuyển đến đâu?
- Ghép tên thao tác với cách thực hiện tương ứng trong bảng dưới đây.

Tên thao tác	Cách thực hiện
1. Di chuyển chuột	a. Dùng ngón tay trở xoay nút cuộn.
2. Nháy chuột	b. Nhấn nút phải chuột rồi thả ngón tay.
3. Nháy đúp chuột	c. Nhấn nhanh hai lần liên tiếp nút trái chuột rồi thả ngón tay.
4. Nháy nút phải chuột	d. Nhấn và giữ nút trái chuột, di chuyển con trỏ chuột đến vị trí cần đến rồi thả ngón tay.
5. Kéo thả chuột	e. Nhấn nút trái chuột rồi thả ngón tay.
6. Xoay nút cuộn	g. Di chuyển chuột trên mặt phẳng từ vị trí này đến vị trí khác.

Các thao tác: nháy chuột, di chuyển chuột, kéo thả chuột,... giúp em điều khiển máy tính dễ dàng.

BÀI 7

LÀM VIỆC VỚI MÁY TÍNH

MỤC TIÊU

- ✦ Biết và ngồi đúng tư thế khi làm việc với máy tính, biết vị trí phù hợp của màn hình với mắt, với nguồn sáng trong phòng,...
- ✦ Nêu được tác hại của việc ngồi sai tư thế hoặc sử dụng máy tính quá thời gian quy định cho lứa tuổi. Nhận ra được tư thế ngồi sai khi làm việc với máy tính.

MỞ ĐẦU

Khi sử dụng máy tính, ngồi đúng tư thế giúp em giữ gìn sức khỏe và làm việc hiệu quả. Nếu ngồi sai tư thế sẽ có hại cho sức khỏe.

Bài học này giúp các em tìm hiểu tư thế ngồi đúng và tác hại của việc ngồi sai tư thế, sử dụng máy tính quá thời gian quy định cho lứa tuổi.

KHÁM PHÁ

1 Tư thế ngồi đúng khi làm việc với máy tính

 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Bạn ở hình 7.1a hay 7.1b có tư thế ngồi đúng khi làm việc với máy tính?

▲ Hình 7.1a

▲ Hình 7.1b

Tư thế ngồi đúng khi làm việc với máy tính:

- Ngồi thẳng lưng, vai thả lỏng;
- Mắt hướng ngang hoặc hơi cao hơn cạnh trên màn hình;
- Khoảng cách từ mắt đến màn hình từ 50 cm đến 80 cm;
- Không để ánh sáng chiếu thẳng vào mắt và màn hình;
- Tay đặt ngang tầm bàn phím;
- Chuột để bên tay phải.

2 Những tác hại khi ngồi sai tư thế hoặc sử dụng máy tính quá thời gian quy định cho lứa tuổi

👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Mỗi cách ngồi sai dưới đây dẫn đến những tác hại nào như cong vẹo cột sống, cận thị, mỏi cổ tay, tê chân?

◀ Hình 7.2.
Những tư thế
ngồi sai khi
sử dụng
máy tính

👉 Em hãy trao đổi với bạn về những tác hại khi sử dụng máy tính quá thời gian quy định cho lứa tuổi.

Sử dụng máy tính quá thời gian quy định cho lứa tuổi sẽ dẫn tới mỏi mắt, đau lưng, đau vai gáy, mỏi cổ tay... Sau khoảng 30 phút sử dụng máy tính, em nên đi lại và vận động nhẹ nhàng.

LUYỆN TẬP

👉 Em hãy chỉ ra những tác hại của việc ngồi sai tư thế khi sử dụng máy tính (A, B, C...).

A. Đau lưng	B. Đau vai gáy
C. Mỏi mắt	D. Cơ thể dẻo dai
E. Cong vẹo cột sống	G. Không ảnh hưởng đến sức khỏe

VẬN DỤNG

👉 Em hãy ngồi như đang sử dụng máy tính và yêu cầu bạn cùng bàn nhận xét tư thế ngồi đúng ở đâu, sai ở đâu? Sau đó hai bạn đổi vai trò cho nhau.

Nên đặt máy tính ở vị trí để ánh sáng không chiếu thẳng vào mắt và màn hình.
Em cần ngồi đúng tư thế và đảm bảo thời gian theo quy định khi sử dụng máy tính.

BÀI 8

ĐIỀU KHIỂN MÁY TÍNH

MỤC TIÊU

- ✦ Khởi động được máy tính; kích hoạt được phần mềm ứng dụng;
- ✦ Ra khỏi được hệ thống đang chạy đúng cách;
- ✦ Nêu được ví dụ cụ thể về những thao tác không đúng cách khi sử dụng sẽ gây tổn hại cho các thành phần của máy tính.

MỞ ĐẦU

Để sử dụng phần mềm trên máy tính, trước tiên phải khởi động máy tính. Tiếp đến là kích hoạt phần mềm. Sau khi làm việc xong, cần thoát ra khỏi các phần mềm và tắt máy tính.

Bài học này giúp các em biết điều khiển máy tính đúng cách.

KHÁM PHÁ

1 Khởi động máy tính

✎ Em hãy thực hiện các thao tác dưới đây để khởi động máy tính:

Màn hình khi hoàn thành khởi động

[1] Nhấn nút nguồn màn hình

[2] Nhấn nút nguồn trên thân máy tính

▲ Hình 8.1. Máy tính để bàn

Với máy tính xách tay và máy tính bảng em chỉ cần nhấn nút nguồn.

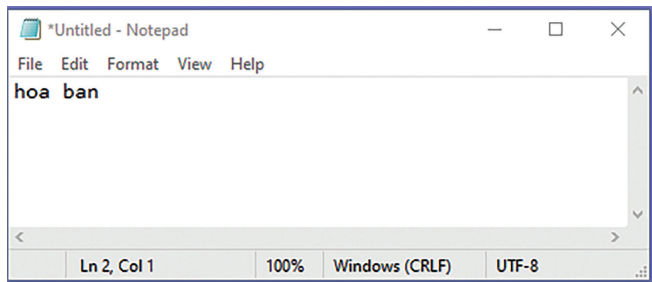
Chú ý: Trong quá trình khởi động, máy tính có thể yêu cầu nhập mật khẩu. Thầy cô sẽ hướng dẫn em nhập mật khẩu.

2 Kích hoạt phần mềm ứng dụng

a. Kích hoạt phần mềm Notepad

👉 Em hãy thực hiện:

- [1] Nháy đúp chuột vào biểu tượng **Notepad** trên màn hình;
- [2] Gõ ba phím H, O, A;
- [3] Gõ phím dấu cách (phím dài nhất);
- [4] Gõ ba phím B, A, N;
- [5] Gõ phím **Enter**.
Kết quả như hình 8.2.

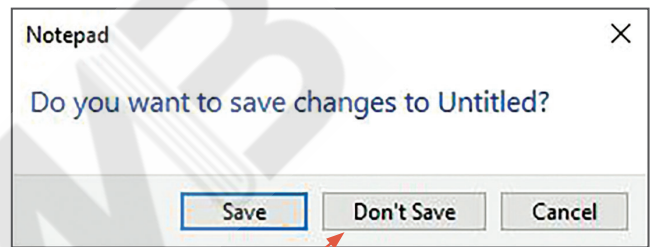

▲ Hình 8.2. Cửa sổ phần mềm *Notepad* sau khi gõ các phím

b. Thoát khỏi phần mềm Notepad

👉 Em hãy thực hiện:

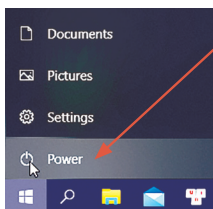
- [1] Nháy chuột vào nút lệnh **×** ở góc trên bên phải cửa sổ màn hình; Xuất hiện cửa sổ lựa chọn.
- [2] Nháy chuột vào nút lệnh **Don't Save** (không lưu).

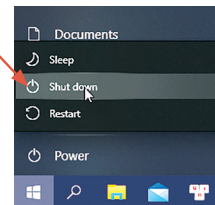
3 Tắt máy tính

👉 Em hãy thực hiện các thao tác dưới đây để tắt máy tính đúng cách:

- [1] Nháy chuột vào nút lệnh **Start**;
- [2] Nháy chuột vào nút lệnh **Power**;

- [3] Nháy chuột vào nút lệnh **Shut down**;

- [4] Nhấn nút nguồn màn hình (với máy tính để bàn).

Chú ý: Trước khi tắt máy tính phải thoát ra hết các phần mềm ứng dụng đã kích hoạt. Không được ấn và giữ nút nguồn trên thân máy hoặc rút phích cắm ra khỏi nguồn điện để tắt máy tính.

Nếu tắt máy tính không đúng cách sẽ gây tổn hại đến các thành phần của máy tính.

LUYỆN TẬP

👉 Em hãy trao đổi với bạn và cùng thực hiện các việc:

- Khởi động máy tính để bàn;
- Kích hoạt phần mềm **Notepad**;
- Thoát khỏi phần mềm **Notepad**.

👉 Chọn cách tắt máy tính đúng trong ba cách sau:

Cách 1	Cách 2	Cách 3
[1] Nháy chuột vào nút lệnh Power ;	[1] Nháy chuột vào nút lệnh Start ;	[1] Nháy chuột vào nút lệnh Shut down ;
[2] Nháy chuột vào nút lệnh Shut down ;	[2] Nháy chuột vào nút lệnh Power ;	[2] Nháy chuột vào nút lệnh Start ;
[3] Nháy chuột vào nút lệnh Start ;	[3] Nháy chuột vào nút lệnh Shut down ;	[3] Nháy chuột vào nút lệnh Power ;
[4] Nhấn nút nguồn màn hình (với máy tính để bàn).	[4] Nhấn nút nguồn màn hình (với máy tính để bàn).	[4] Nhấn nút nguồn màn hình (với máy tính để bàn).

VẬN DỤNG

👉 Em hãy trao đổi với bạn để cùng nêu các bước thực hiện:

- Kích hoạt phần mềm **Paint**;
- Thoát khỏi phần mềm **Paint**.

👉 Em hãy thực hành tắt máy tính đúng cách.

👉 Em hãy nêu những tác hại khi tắt máy tính không đúng cách.

Khởi động hoặc tắt máy tính phải theo đúng thứ tự các bước, nếu không vô tình chúng ta làm máy tính nhanh hỏng.

BÀI 9

AN TOÀN VỀ ĐIỆN KHI SỬ DỤNG MÁY TÍNH

MỤC TIÊU

- ✦ Biết thực hiện quy tắc an toàn về điện;
- ✦ Có ý thức để phòng tai nạn về điện khi sử dụng máy tính.

MỞ ĐẦU

Máy tính sử dụng điện để hoạt động nên các em phải thực hiện quy tắc an toàn điện. Bài học này giúp các em hiểu quy tắc an toàn điện và có ý thức để phòng tai nạn về điện khi sử dụng máy tính.

KHÁM PHÁ

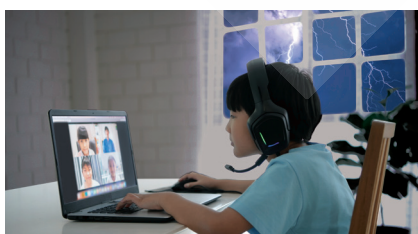
1 An toàn điện khi sử dụng máy tính

▲ Hình 9.1. Đặt máy tính ở nơi khô, thoáng

▲ Hình 9.2. Bàn phím bị đổ bả

▲ Hình 9.3. Sử dụng máy tính khi trời có sấm sét

▲ Hình 9.4. Sử dụng máy tính khi tay ướt

Em cùng bạn quan sát các hình 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, trao đổi và cho biết:

- Không nên để máy tính ở nơi như thế nào?
- Cần tránh để những vật dụng gì ở gần máy tính?
- Khi ngoài trời có sấm sét, có nên sử dụng máy tính không?
- Tại sao không nên sử dụng máy tính khi tay ướt?

Quy tắc an toàn điện:

- Để máy tính ở nơi sạch sẽ, khô, thoáng, đủ ánh sáng;
- Không để máy tính ở tình trạng ẩm ướt;
- Không sử dụng máy tính khi tay ướt;
- Tránh để vật dụng chứa nước để đổ ở gần máy tính;
- Tránh để máy tính bị rò điện gây nguy hiểm cho người dùng.

2 Có ý thức để phòng tai nạn về điện khi sử dụng máy tính

Hoa trao đổi với Mơ về ý thức để phòng tai nạn về điện khi sử dụng máy tính. Mơ nói: "Chúng mình cần phải thực hiện quy tắc an toàn điện khi sử dụng máy tính". Hoa nói thêm: "Không sờ vào dây điện hở và không tự ý cắm điện nữa chứ".

 Em hãy trao đổi với bạn và kể thêm một vài tình huống có thể gây mất an toàn về điện khi sử dụng máy tính.

LUYỆN TẬP

Hùng đến nhà Nam chơi, nhìn thấy Nam đang sử dụng máy tính, bên cạnh bàn phím có cốc nước cam.

 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Hùng nên nói điều gì với Nam?

VẬN DỤNG

Mận và em ở nhà, em của Mận đang xem phim hoạt hình trên máy tính. Một lúc sau trời chuyển mưa, có sấm chớp.

 Theo em, Mận nên khuyên em của bạn ấy thế nào?

 Tại sao không nên làm việc với máy tính khi ngoài trời đang có sấm sét?

Thực hiện quy tắc an toàn điện và luôn đề phòng tai nạn về điện khi sử dụng máy tính.

BÀI 10

BÀN PHÍM MÁY TÍNH

MỤC TIÊU

- Chỉ ra được khu vực chính của bàn phím và nêu được tên các hàng phím.

MỞ ĐẦU

Bàn phím là một thành phần cơ bản của máy tính. Bài học này giúp các em biết được khu vực chính của bàn phím và tên các hàng phím nằm trong khu vực đó.

KHÁM PHÁ

Em hãy quan sát hình 10.1 và cho biết: Bàn phím có mấy khu vực, cụm và tên của chúng là gì?

▲ Hình 10.1. Các khu vực, cụm của bàn phím

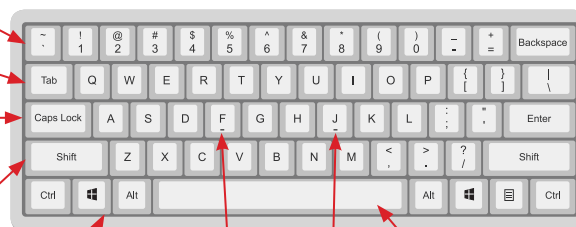
Hàng phím số và kí hiệu

Hàng phím trên

Hàng phím cơ sở

Hàng phím dưới

Hàng phím dưới cùng chứa phím dấu cách

Em cùng bạn quan sát hình 10.2 và cho biết: Tên của hàng phím chứa phím F và phím J.

▲ Hình 10.2. Khu vực chính của bàn phím

LUYỆN TẬP

 Em hãy trao đổi với bạn và chỉ ra: Các cặp tương ứng giữa các số ở đầu dòng cột bên trái với các chữ cái ở đầu dòng cột bên phải dưới đây.

1. Q, Y, P, R

2. C, Z, M, V

3. A, D, K, H

a. thuộc hàng phím cơ sở

b. thuộc hàng phím trên

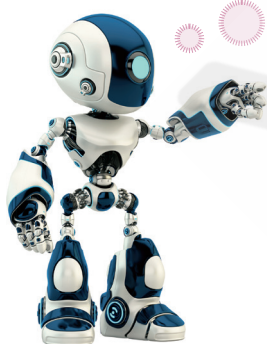
c. thuộc hàng phím dưới

VẬN DỤNG

 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết:

- Tên các hàng phím nằm trong khu vực chính của bàn phím;
- Phím **Esc** có nằm trong khu vực chính của bàn phím không?

Khu vực chính của bàn phím gồm: hàng phím số và kí hiệu, hàng phím trên, hàng phím cơ sở, hàng phím dưới và hàng phím dưới cùng.

ĐỌC THÊM

Phím **Esc** có nhiều chức năng. Một trong các chức năng đó là dùng để thoát khỏi công việc đang làm. Phím dấu cách (dài nhất) dùng để chèn khoảng trống giữa các chữ, số và kí hiệu.

Các phím chữ cái dùng để nhập văn bản; muốn có chữ hoa thì giữ phím **Shift** và gõ phím chữ đó. Muốn xuống dòng thì gõ phím **Enter**.

Các phím di chuyển cho phép dịch con trỏ soạn thảo sang trái, sang phải, lên trên, xuống dưới.

BÀI 11

CÁCH ĐẶT NGÓN TAY GỠ PHÍM

MỤC TIÊU

- ✦ Biết vị trí đặt các ngón tay trên hàng phím cơ sở;
- ✦ Thực hiện được thao tác gõ các phím ở hàng cơ sở, hàng trên, hàng dưới đúng quy định của cách gõ phím trên bàn phím.

MỞ ĐẦU

Bài học trước, các em đã được làm quen với bàn phím máy tính. Bàn phím dùng để nhập thông tin vào máy tính.

Bài học này giúp các em biết đặt tay đúng cách trên bàn phím và gõ các phím ở hàng cơ sở, hàng trên, hàng dưới đúng quy định.

KHÁM PHÁ

1 Nhiệm vụ của từng ngón tay

✎ Em cùng bạn quan sát hình 11.1 và cho biết: Tương ứng với mỗi ngón tay sẽ gõ những phím nào trên bàn phím?

► Hình 11.1.

Mỗi ngón tay ứng với một số phím

Khi chờ gõ phím, những ngón tay đặt trên hàng phím cơ sở. Hai ngón trỏ đặt trên hai phím **F** và **J** (xem hình 11.2).

2 Gõ phím bằng mười ngón tay

✎ Em hãy tập gõ phím theo hướng dẫn sau:

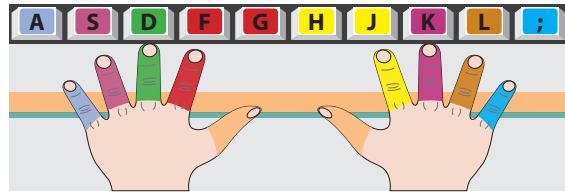
- Đặt những ngón tay trên hàng phím cơ sở; nhìn thẳng vào màn hình;
- Gõ nhẹ, dứt khoát: q, s, f, n, l, x, m, d, p, o, u, y, h, c, i;
- Mỗi ngón tay chỉ gõ một số phím có màu tương ứng với màu ngón tay.

LUYỆN TẬP

Em hãy quan sát cách đặt những ngón tay trên hàng phím cơ sở và gõ: as, sa, as, as, sa, sa, as, dk, kd, kd, kd, ls, sl, ls, ls; g, g, ;g, ;g, ha, ah, ha, ha, ah.

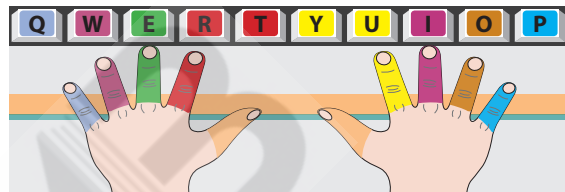

▲ Hình 11.2. Gõ phím hàng phím cơ sở

Khi gõ phím thuộc hàng phím trên hoặc hàng phím dưới thì đưa ngón tay được phân công gõ vào phím đó. Khi chờ gõ phím thì luôn đặt những ngón tay trên hàng phím cơ sở.

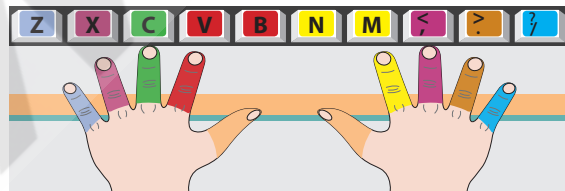
Em hãy gõ: qw, qw, wq, wq, ur, ur, ru, ru, ur, ei, ei, ie, ei, ie, tp, pt, tp, tp, pt, tp, oy, yo, oy, yo, oy.

▲ Hình 11.3. Gõ phím hàng phím trên

Em hãy gõ: xm, xm, xm, mx, cn, cn, nc, nc, bv, bv, vb, vb, vn, vn, nv, nv, vn.

▲ Hình 11.4. Gõ phím hàng phím dưới

VẬN DỤNG

Em hãy gõ:

- furl, dkje, gidk, hies, rski, iwjs, dhst, skir, dorj;
- mskx, njax, nxkd, dkms, almz, xksn, nsmx, xsnk, mhdx, dhmz, mkax, mkdc.

Mỗi ngón tay được phân công gõ một số phím. Khi chờ gõ phím, những ngón tay đặt trên hàng phím cơ sở.

BÀI 12

GÕ PHÍM VỚI PHẦN MỀM

MỤC TIÊU

- ✦ Biết sử dụng phần mềm gõ phím;
- ✦ Thực hiện nhanh các thao tác gõ phím.

MỞ ĐẦU

Có nhiều phần mềm trợ giúp luyện gõ phím nhanh và đúng. Bài học này giúp các em sử dụng phần mềm **Tux Typing** để luyện gõ phím kết hợp với những trò chơi thú vị.

KHÁM PHÁ

1 Kích hoạt phần mềm Tux Typing

✎ Em hãy nhấp đúp chuột vào biểu tượng Tux Typing trên màn hình. Cửa sổ xuất hiện như hình 12.1.

▲ Hình 12.1. Cửa sổ phần mềm **Tux Typing** sau khi được kích hoạt

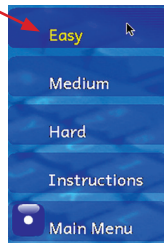
2 Thực hiện trò chơi gõ chữ

Em hãy cùng bạn thực hiện các thao tác dưới đây để vào trò chơi gõ chữ:

[1] Nháy chuột vào **Fish Cascade**;

[2] Nháy chuột vào **Easy**;

[3] Nháy chuột vào **Alphabet**.

Trên màn hình xuất hiện các con cá mang chữ cái rơi xuống. Em cần gõ đúng và nhanh phím có chữ giống chữ cái trên thân cá trước khi cá chạm đất thì chim cánh cụt mới ăn được.

► Hình 12.2. Màn hình luyện gõ chữ cá

3 Thoát khỏi trò chơi

Để thoát khỏi trò chơi, em gõ ba lần liên tiếp vào phím Esc.

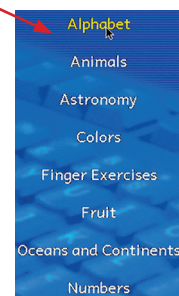
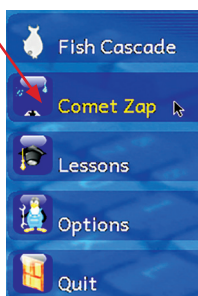

LUYỆN TẬP

Bắn thiên thạch

Em hãy cùng bạn thực hiện các thao tác dưới đây để vào trò chơi bắn thiên thạch:

[1] Nháy chuột vào **Comet Zap**; [2] Nháy chuột vào **Space Cadet**; [3] Nháy chuột vào **Alphabet**.

Trên màn hình xuất hiện các thiên thạch mang theo chữ cái rơi xuống.
Để bắn thiên thạch nào em phải gõ đúng phím có chữ giống chữ cái ở thiên thạch đó.

▲ Hình 12.3. Màn hình bắn thiên thạch

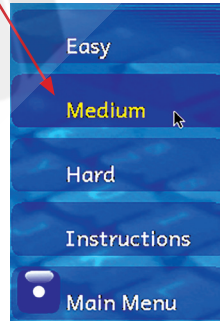
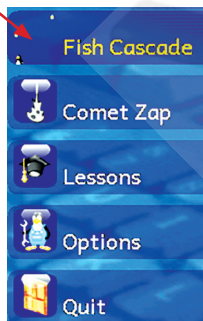
VẬN DỤNG

Em hãy cùng bạn thực hiện các thao tác dưới đây để vào trò chơi gõ chữ ở mức trung bình.

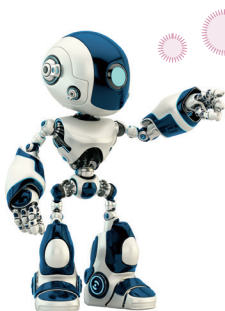
[1] Nháy chuột vào **Fish Cascade**;

[2] Nháy chuột vào **Medium**;

[3] Nháy chuột vào **Alphabet**.

Chú ý: Để thoát khỏi phần mềm **Tux Typing**, em gõ bốn lần liên tiếp vào phím **Esc**.

Phần mềm **Tux Typing** giúp em luyện gõ phím nhanh và đúng.

BÀI 13

THỰC HÀNH SỬ DỤNG BÀN PHÍM

MỤC TIÊU

- ✦ Biết cách sử dụng phần mềm **Notepad** để gõ văn bản.

MỞ ĐẦU

Các em đã dùng phần mềm **Tux Typing** để luyện gõ phím nhanh và đúng cách. Bài học này giúp các em sử dụng bàn phím thành thạo hơn qua việc nhập văn bản với phần mềm **Notepad**.

► Hình 13.1. Gõ chữ trên bàn phím

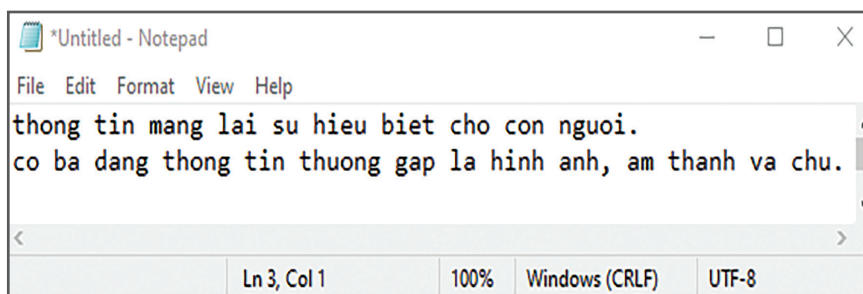
KHÁM PHÁ

- 👉 Em hãy kích hoạt phần mềm **Notepad**, sau đó nhập hai dòng văn bản về thông tin như hình 13.2.

Để các từ cách nhau, gõ phím dấu cách.

Muốn xuống dòng, gõ phím **Enter**.

Muốn xóa, gõ phím **Delete** hoặc **Backspace**.

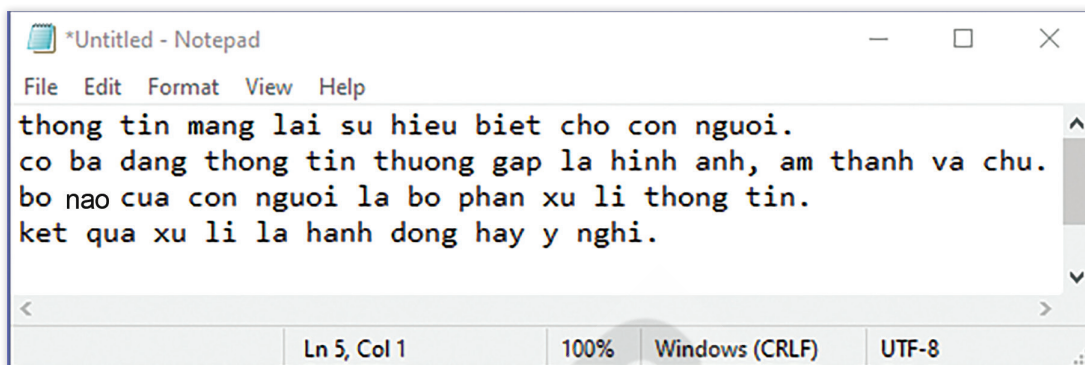
▲ Hình 13.2. Cửa sổ **Notepad** sau soạn thảo

- 👉 Em hãy cho biết sự khác nhau của việc xóa khi gõ phím: **Delete**, **Backspace**.

LUYỆN TẬP

👉 Em hãy gõ tiếp hai dòng thể hiện như hình 13.3.

▲ Hình 13.3. Cửa sổ **Notepad** sau soạn thảo bổ sung

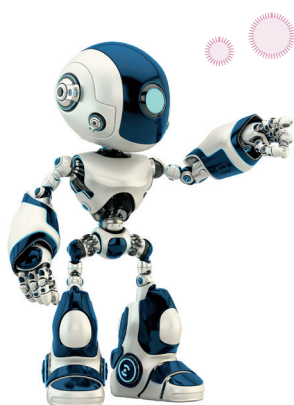

VẬN DỤNG

👉 Em hãy trao đổi với bạn về cách gõ chữ hoa (xem Đọc thêm trang 27); nhập đoạn văn bản dưới đây (không cần gõ dấu):

Nháy chuột là nhấn nút trái chuột rồi thả ngón tay.

Nháy đúp chuột là nhấn nhanh hai lần nút trái chuột rồi thả ngón tay.

Sử dụng phần mềm **Notepad** giúp em làm quen với việc gõ văn bản nhanh và đúng quy định.

CHƯƠNG 2

MẠNG MÁY TÍNH VÀ INTERNET

BÀI 14

THÔNG TIN VÀ CHƯƠNG TRÌNH GIẢI TRÍ TRÊN INTERNET

MỤC TIÊU

- ✦ Nêu được ví dụ về tin tức và chương trình giải trí có thể xem được khi truy cập Internet.

MỞ ĐẦU

Vừa đi học về, Minh nghe bố nói với bác Hồng: "Hôm nay trên Internet có nhiều tin tức hay lắm bác ạ". Bác Hồng nói: "Trên Internet tin gì mà chẳng có".

Minh nghĩ, trên Internet có thể tìm được chương trình chơi cờ vua.

KHÁM PHÁ

1 Tin tức trên Internet

✎ Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Thông tin về dự báo thời tiết có thể xem được trên Internet không?

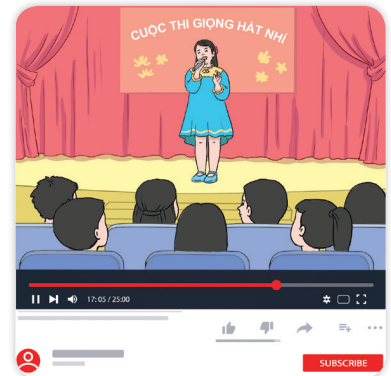
✎ Em hãy đưa ra ví dụ về những thông tin khác có thể xem được trên Internet.

▲ Hình 14.1. Trang tin dự báo thời tiết

2 Chương trình giải trí trên Internet

- 👉 Em hãy kể tên một số phim hoạt hình, bài hát, trò chơi mà em biết trên Internet.
- 👉 Em cùng các bạn xem chương trình giải trí trên Internet do thầy cô mở; nêu một vài thông tin em biết sau khi xem.

▶ Hình 14.2.
Cuộc thi giọng hát nhí

Dưới sự hướng dẫn của thầy cô, em có thể xem tin tức và chương trình giải trí trên Internet.

LUYỆN TẬP

- 👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết:
  - Phim hoạt hình Anh Kim Đồng có thể tìm được trên Internet không?
  - Chương trình chơi cờ vua có tìm được trên Internet không?

▶ Hình 14.3.
Chương trình cờ vua

VẬN DỤNG

- 👉 Em cùng các bạn:
  - Xem trang thông tin trên Internet về các trò chơi dành cho thiếu nhi do thầy cô mở;
  - Kể tên một số trò chơi mà em quan sát được.

Với Internet, em có thể xem thông tin, đọc truyện, xem phim hoạt hình, nghe nhạc,...

BÀI 15

THÔNG TIN TÌM ĐƯỢC TRÊN INTERNET

MỤC TIÊU

- ✦ Nêu được ví dụ thông tin nào đó không có sẵn trong máy tính đang sử dụng nhưng có thể tìm thấy trên Internet;
- ✦ Biết được không phải thông tin nào trên Internet cũng phù hợp với lứa tuổi.

MỞ ĐẦU

Bạn Hồng nói với Hoa: "Bố mình mới ở Tây Nguyên về. Bố nói ở đó mùa này tràn ngập sắc vàng rực rỡ của hoa muồng".

Hoa nói với bạn: "Chúng mình ở đây vẫn có thể ngắm hoa muồng vàng qua những bức ảnh trên Internet".

KHÁM PHÁ

1 Thông tin trên Internet

Em cùng bạn quan sát hình 15.1 và cho biết: Có những thông tin gì ở trong đó?

► Hình 15.1. Kênh truyền hình

Thông tin trên Internet rất phong phú. Những điều em muốn biết mà không có sẵn trong sách vở, máy tính,... thì có thể có trên Internet.

2 Lưu ý khi truy cập Internet

👉 Em hãy cùng bạn quan sát hai trang thông tin dưới đây và cho biết: Trang nào phù hợp, trang nào không phù hợp với lứa tuổi của em?

▲ Hình 15.2a

▲ Hình 15.2b

Trên Internet có rất nhiều thông tin, nhưng không phải thông tin nào cũng phù hợp với các em.

LUYỆN TẬP

👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Phim, chương trình nào dưới đây phù hợp với lứa tuổi của em?

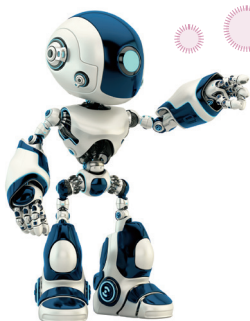
- A. Phim bạo lực, phim kinh dị.
- B. Phim truyện cổ tích.
- C. Chương trình dạy học tiếng Anh cho học sinh lớp 3.

VẬN DỤNG

👉 Theo hướng dẫn của thầy cô giáo, em hãy: Tìm hiểu trên Internet thông tin về quê hương của Bác Hồ và trình bày trước lớp.

👉 Mẹ xem chương trình thời trang phụ nữ trung niên trên Internet. Khi mẹ ra ngoài thì Hoa vào xem. Theo em, chương trình đó có phù hợp với lứa tuổi của bạn Hoa không?

Trên Internet có nhiều thông tin có ích, nhưng cũng có thông tin không phù hợp với lứa tuổi của em.

BÀI 16

THÔNG TIN CỦA EM VÀ GIA ĐÌNH TRONG MÔI TRƯỜNG SỐ

MỤC TIÊU

- ✦ Biết được thông tin cá nhân và gia đình có thể được lưu trữ và trao đổi nhờ máy tính;
- ✦ Có ý thức bảo vệ thông tin cá nhân và gia đình khi giao tiếp qua máy tính;
- ✦ Biết được việc người xấu có thể lợi dụng những thông tin này gây hại cho em và gia đình.

MỞ ĐẦU

Bác Tư thấy tin nhắn chúc mừng sinh nhật từ số điện thoại lạ. Bác không hiểu vì sao họ biết số điện thoại và ngày sinh của mình. Vì hay tìm thông tin trên Internet, nên có thể thông tin cá nhân của bác bị rò rỉ từ máy tính.

KHÁM PHÁ

1 Thông tin cá nhân, gia đình được lưu trữ và trao đổi nhờ máy tính

a. Thông tin cá nhân và gia đình

Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Đây là thông tin cá nhân của em trong các thông tin dưới đây?

A. Tên của em

C. Ngày sinh của em

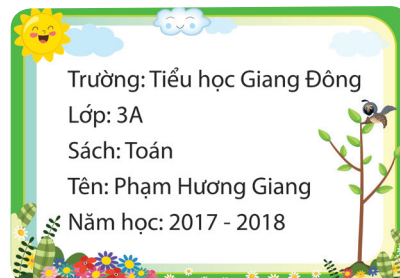
E. Ảnh của em

B. Tên của bạn em

D. Tên của bố em

G. Sở thích của em

Em cùng bạn quan sát hình 16.1 và cho biết:
Đây là thông tin cá nhân của bạn Giang?

► Hình 16.1. Nhãn sách

 Đâu là thông tin về gia đình em trong các thông tin dưới đây:

A. Tên của mẹ em

B. Địa chỉ nhà bạn em

C. Tên của cô giáo em

D. Ảnh của gia đình em

E. Địa chỉ nhà em

G. Ảnh của lớp em

b. Lưu trữ và trao đổi thông tin nhờ máy tính

Cô giáo lớp bạn Nam đưa cho mỗi bạn tờ khai mang về để bố mẹ điền: họ tên học sinh; họ tên, số điện thoại của bố, mẹ; địa chỉ nhà.

Cô thu các tờ khai rồi nhập thông tin và lưu vào máy tính.

Cô gửi các thông tin này tới trung tâm máy tính của nhà trường.

 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Cô giáo lấy thông tin nào từ máy tính để gửi được tin nhắn đến bố, mẹ học sinh?

Thông tin cá nhân và gia đình có thể được lưu trữ và trao đổi nhờ máy tính.

2 Bảo vệ thông tin cá nhân và gia đình

 Em hãy trao đổi với bạn và lựa chọn việc không nên làm khi sử dụng máy tính:

A. Đưa sở thích cá nhân lên Internet.

B. Cần cảnh giác khi khai báo thông tin trên những trò chơi điện tử.

C. Đăng ảnh gia đình trên Internet.

▲ Hình 16.2. Ăn cắp thông tin trên Internet

3 Tác hại khi thông tin cá nhân và gia đình bị rò rỉ

Khi biết được thông tin cá nhân của em và gia đình, kẻ xấu có thể:

- Giả danh là người thân của bố mẹ em để lừa em.
- Dùng thông tin cá nhân của em để lừa người thân của em.
- Dùng hình ảnh của em hoặc gia đình vào việc xấu.
- Đe dọa, bắt nạt em trên mạng.

 Em hãy trao đổi với bạn và nêu những tác hại khi thông tin cá nhân, gia đình bị kẻ xấu lợi dụng.

LUYỆN TẬP

 Em hãy trao đổi với bạn, chọn việc nên làm khi được phép sử dụng máy tính để giao tiếp:

- A. Không kết bạn với những người chưa quen biết trên Internet.
- B. Nhờ anh chị lớp trên đưa ảnh của mình lên Internet.
- C. Tránh tham gia những trò chơi yêu cầu khai báo thông tin cá nhân.

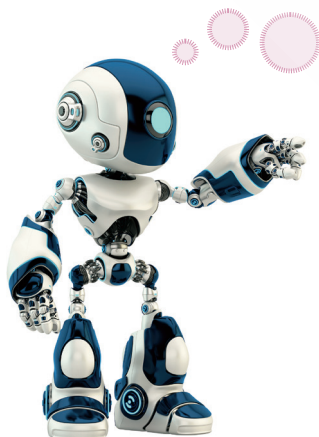

VẬN DỤNG

Bạn Mận khoe với Hoa là đã nhờ bố lưu ảnh của mình vào máy tính. Khi lưu ảnh xong, bố nói ảnh đó có thể gửi cho các bạn nhờ Internet.

 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Nếu kẻ xấu lấy được ảnh của Mận trên Internet thì bạn ấy có thể gặp những rắc rối gì?

 Một lần Nam được bố cho sử dụng máy tính. Khi khởi động, máy tính yêu cầu nhập mật khẩu. Theo em mật khẩu máy tính có tác dụng gì?

Thông tin cá nhân và gia đình có thể lưu trữ và trao đổi nhờ máy tính. Cần bảo vệ thông tin cá nhân và gia đình khi sử dụng máy tính hoặc trao đổi thông tin trên Internet.

MỤC TIÊU

- ✦ Giải thích được nếu sắp xếp những gì ta có một cách hợp lí thì khi cần sẽ tìm được nhanh hơn;
- ✦ Sắp xếp được đồ vật hay danh sách hợp lí theo một số yêu cầu cụ thể.

MỞ ĐẦU

Vì sách để lộn xộn nên bạn Nam tìm quyển Tin học 3 mãi mới thấy. Nhờ bố mẹ góp ý, bạn ấy đã sắp xếp lại sách trên giá, giúp việc tìm sách dễ dàng hơn. Bài học này giúp các em sắp xếp đồ vật hay danh sách theo yêu cầu cụ thể.

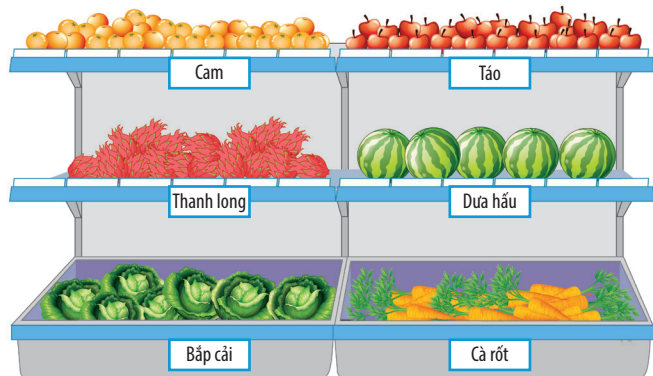
KHÁM PHÁ

1 Sắp xếp đồ vật

Khi bán các mặt hàng rau, củ, quả, người ta thường sắp xếp chúng theo cách: Rau, củ, quả cùng loại được để vào cùng một chỗ.

Nhờ sắp xếp như vậy mà người mua và người bán có thể dễ dàng và nhanh chóng tìm được rau, củ, quả họ cần.

Quan sát hình 17.1, em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Rau, củ, quả được sắp xếp như thế nào? Ích lợi của việc sắp xếp này là gì?

► Hình 17.1. Kệ hàng rau, củ, quả

2 Sắp xếp danh sách

Tên các bạn trong bảng bên được sắp xếp theo cân nặng giảm dần.

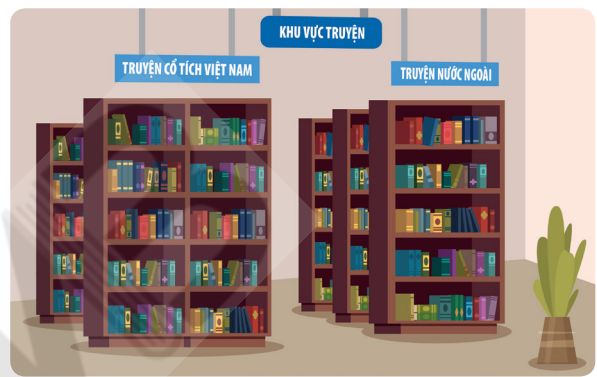
👉 Em hãy chỉ ra tên các bạn ở bảng bên theo chiều cao tăng dần.

STT	Họ và tên	Chiều cao	Cân nặng
1	Đinh Văn Bưởi	1 m 21 cm	35 kg
2	Lê Thị Yến	1 m 32 cm	33 kg
3	Lý Văn Hùng	1 m 27 cm	29 kg
4	Trần Thị Anh	1 m 35 cm	28 kg

3 Tìm kiếm

Bạn Mơ đến thư viện để mượn quyển truyện Thạch Sanh.

👉 Theo em, cô phụ trách thư viện sẽ hướng dẫn bạn Mơ thực hiện như thế nào để nhanh chóng tìm được truyện Thạch Sanh?

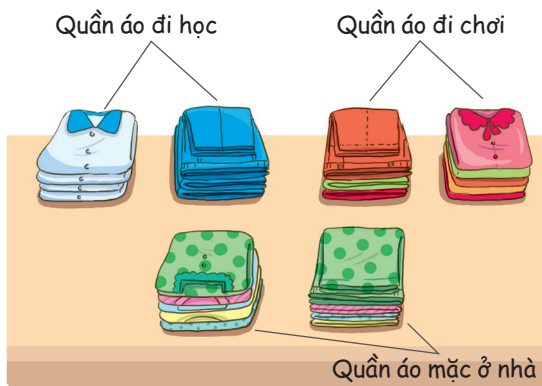
▲ Hình 17.2. Khu vực truyện của thư viện

LUYỆN TẬP

Bạn Hoa có nhiệm vụ sắp xếp quần áo của mình như ở hình 17.3 vào tủ.

👉 Em trao đổi với bạn để tìm ra cách sắp xếp hợp lí giúp bạn Hoa.

▲ Hình 17.3. Quần áo của Hoa

▲ Hình 17.4. Tủ của Hoa

👉 Em hãy sắp xếp các con vật ở hình 17.5 theo thứ tự cân nặng giảm dần.

				
Bồ câu	Chim sẻ	Trâu	Ong	Chó

▲ Hình 17.5. Một số con vật

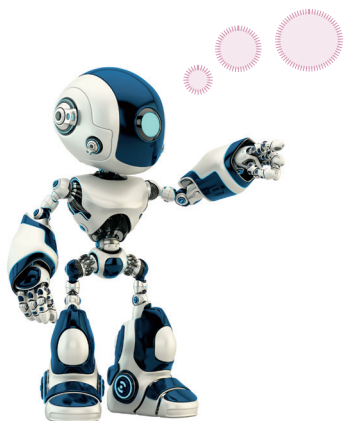

VẬN DỤNG

👉 Em hãy trao đổi với bạn và kể những ngày kỉ niệm dưới đây trong một năm theo thứ tự thời gian từ đầu năm tới cuối năm.

Ngày thành lập Đội thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, ngày Quốc tế thiếu nhi, ngày sinh Bác Hồ, ngày Nhà giáo Việt Nam, ngày Quốc khánh nước Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam.

👉 Em hãy cho biết cách sắp xếp sách vở của em ở nhà.

Việc sắp xếp đồ vật hoặc danh sách theo yêu cầu một cách hợp lí giúp chúng ta tìm kiếm nhanh hơn.

BÀI 18

TÌM KIẾM ĐỐI TƯỢNG DỰA VÀO SẮP XẾP

MỤC TIÊU

- ✦ Nêu được cách tìm đúng và nhanh đối tượng cần tìm dựa trên sự sắp xếp;
- ✦ Biết được có thể biểu diễn một sắp xếp, phân loại cụ thể bằng sơ đồ hình cây.

MỞ ĐẦU

Giá để sách của thầy Bình như ở hình 18.1 có nhiều sách. Sách trên giá được sắp xếp nên khi cần cuốn sách nào thầy tìm và lấy ra rất nhanh.

► Hình 18.1. Giá để sách của thầy Bình

KHÁM PHÁ

1 Tìm kiếm đúng và nhanh đối tượng

Trong phố, nhà được đánh số theo thứ tự tăng dần. Một bên số chẵn, một bên số lẻ. Nam cùng mẹ đến nhà bác. Vừa rẽ vào dãy phố đó hai mẹ con đã đến nhà số 45.

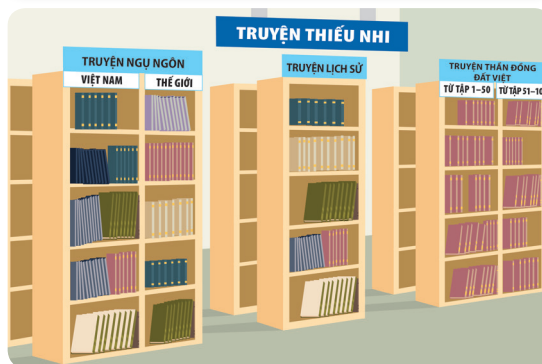
✎ Theo em, Nam và mẹ cần chọn cách đi nào để đến nhà số 27 theo gợi ý dưới đây:

A. Đi theo chiều tăng của số nhà.

B. Đi theo chiều giảm của số nhà.

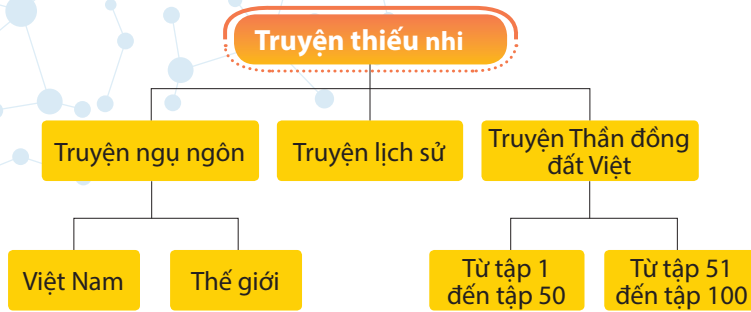
2 Sơ đồ hình cây

Trong thư viện, truyện thiếu nhi được sắp xếp trên giá theo các loại: truyện ngụ ngôn, truyện lịch sử, truyện Thần đồng đất Việt (Hình 18.2a).

► Hình 18.2a. Khu vực truyện thiếu nhi

Cách sắp xếp sách trong thư viện có thể mô tả bằng sơ đồ như hình 18.2b và gọi là sơ đồ hình cây.

👉 Em cùng bạn quan sát hình 18.2b và cho biết: Truyện Thần đồng đất Việt tập 55 đặt ở đâu?

▲ Hình 18.2b. Sơ đồ hình cây biểu thị cách sắp xếp sách trong thư viện

LUYỆN TẬP

👉 Em cùng bạn quan sát sơ đồ ở hình 18.2b và cho biết:

- Cách tìm cuốn truyện **Lá cờ thêu sáu chữ vàng**;
- Sau khi đã tìm được cuốn truyện **Lá cờ thêu sáu chữ vàng**, muốn tìm cuốn truyện **Thần đồng đất Việt** tập 97 thì thực hiện như thế nào?

VẬN DỤNG

Gia đình bạn Mơ ở căn hộ 1506 thuộc chung cư Hoa Hồng. Hai chữ số đầu chỉ số tầng, hai chữ số sau chỉ số thứ tự căn hộ của tầng đó. Các tầng có hành lang ở giữa. Một bên số chẵn, một bên số lẻ.

Mận dẫn bố đến thăm gia đình bạn Mơ.

▲ Hình 18.3. Tầng 15 chung cư Hoa Hồng

👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Từ lúc vào thang máy cho đến khi tới căn hộ của gia đình bạn Mơ, Mận đã thực hiện như thế nào?

Mỗi cách sắp xếp, phân loại đối tượng đều có thể biểu diễn bằng một sơ đồ hình cây. Nó giúp chúng ta tìm kiếm đúng và nhanh hơn.

BÀI 19

Ổ ĐĨA, THƯ MỤC VÀ TỆP

MỤC TIÊU

- ✦ Nhận biết được ổ đĩa, thư mục và tệp;
- ✦ Mô tả sơ lược vai trò của cấu trúc cây thư mục trong việc lưu các tệp và các thư mục, thư mục con; xem nội dung thư mục.

MỞ ĐẦU

An nói với Hoa: “Tối qua, nhà mình xem ca nhạc trên máy tính. Mình hỏi bố video ca nhạc này để ở đâu? Bố bảo nó được lưu ở ổ đĩa của máy tính”.
Bài học này giúp các em hiểu ổ đĩa, thư mục, tệp và vai trò của cây thư mục.

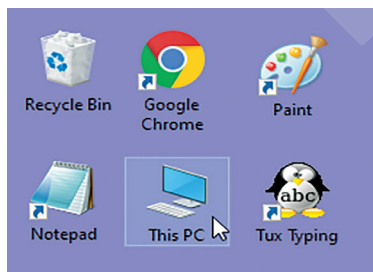
KHÁM PHÁ

1 Ổ đĩa, thư mục và tệp

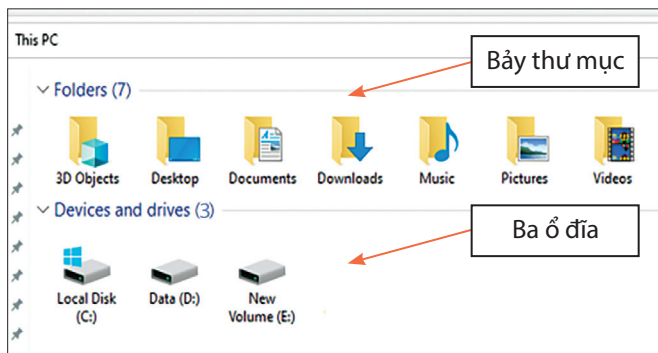
Thông tin trong máy tính lưu trữ trong các tệp. Tệp chứa thông tin về một đối tượng nào đó và lưu ở thư mục hoặc ổ đĩa. Thư mục con là thư mục nằm trong một thư mục khác. Ổ đĩa xem là thư mục gốc.

☞ Em hãy khởi động máy tính.

☞ Nháy đúp chuột vào biểu tượng **This PC**. Màn hình xuất hiện có dạng như hình 19.2.

▲ Hình 19.1. Một góc màn hình khi máy được khởi động

▲ Hình 19.2. Một góc cửa sổ **This PC**

☞ Em hãy cùng bạn quan sát hình 19.2 và cho biết:

- Có bao nhiêu thư mục?
- Tên các ổ đĩa?

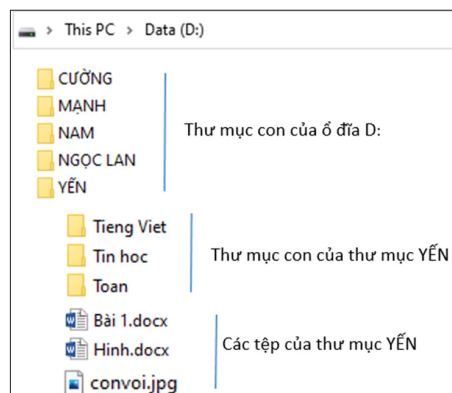
2 Cây thư mục

a. Vai trò của cây thư mục

👉 Em hãy cùng bạn xem hình 19.3 và chọn đáp án đúng về vai trò của cây thư mục:

- A. Cây thư mục giúp người sử dụng thấy rõ cách lưu các tệp, thư mục và dễ tìm kiếm hơn.
- B. Cây thư mục dùng để lưu được nhiều thông tin hơn.
- C. Cây thư mục dùng để bảo vệ các thông tin trong máy tính.

▶ Hình 19.3. Sơ đồ cây thư mục

b. Xem nội dung thư mục

👉 Em cùng bạn quan sát hình 19.3 và cho biết:

- Những thư mục nào nằm trong thư mục **YẾN**?
- Trong thư mục **YẾN** có các tệp nào?

LUYỆN TẬP

👉 Em hãy quan sát hình 19.3, trao đổi với bạn và cho biết:

- Bên cạnh tên mỗi thư mục, có một biểu tượng. Em có nhận xét gì về hình dạng và màu sắc của các biểu tượng ấy?
- Tệp **Bài 1.docx** nằm trong thư mục nào và thư mục đó là thư mục con của thư mục nào?

VẬN DỤNG

👉 Em cùng bạn thực hiện:

- Nháy đúp chuột vào biểu tượng **This PC** trên màn hình và kể tên các ổ đĩa có trong máy tính đó;
- Nháy đúp chuột vào biểu tượng ổ đĩa **D:**, kể tên một vài thư mục và tệp trong ổ đĩa đó.

Thông tin trong máy tính được lưu trữ thành các tệp ở ổ đĩa hoặc thư mục. Việc tìm kiếm thông tin dễ dàng và nhanh hơn nhờ sơ đồ cây thư mục.

BÀI 20

CẤU TRÚC CÂY THƯ MỤC

MỤC TIÊU

- ✦ Tìm hiểu cấu trúc cây của một thư mục để biết nó chứa những thư mục con nào, những tệp nào;
- ✦ Tìm tệp trong thư mục cho trước theo yêu cầu.

MỞ ĐẦU

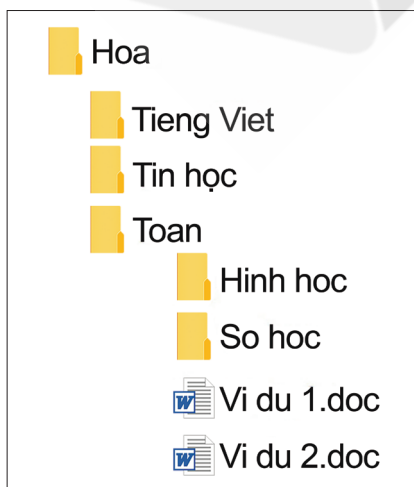
Bài học trước, các em đã biết cây thư mục và vai trò của nó. Bài học này giúp các em tìm hiểu cấu trúc cây của một thư mục để biết nó chứa thư mục con nào, tệp nào; tìm tệp trong thư mục cho trước theo yêu cầu.

KHÁM PHÁ

1 Cấu trúc cây của một thư mục

Hình 20.1 dưới đây là sơ đồ cây của thư mục **Hoa**.

◀ Hình 20.1. Sơ đồ cây thư mục

 Em cùng bạn quan sát sơ đồ cây thư mục trong hình 20.1 và cho biết:

- Thư mục **Hoa** chứa các thư mục con nào?
- Thư mục **Toan** chứa các thư mục con và tệp nào?

2 Tìm tệp trong thư mục

Trong ổ đĩa **D:** của một máy tính có thư mục **Truyện thiếu nhi**. Thư mục này có các tệp: **Cóc kiện trời**, **Sơn Tinh và Thủy Tinh**, **Hai con dê**.

 Theo sự hướng dẫn của thầy cô, em hãy cùng bạn tìm tệp **Sơn Tinh** và **Thủy Tinh**.

LUYỆN TẬP

Giả sử trong máy tính nào đó có thư mục **LAN 3B**. Thư mục này có sơ đồ như hình 20.2.

 Em cùng bạn quan sát hình 20.2 và cho biết:

- Trong thư mục **LAN 3B** có những thư mục nào?
- Trong thư mục **Toan** có những tệp nào? Thư mục nào?

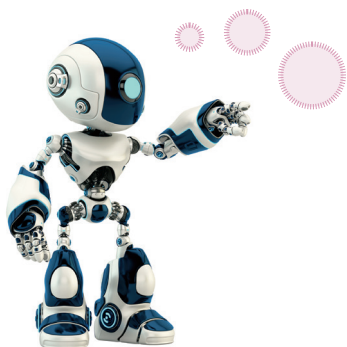
► Hình 20.2. Sơ đồ thư mục **LAN 3B**

VẬN DỤNG

 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết:

- Tên một thư mục nào đó trong ổ đĩa **D:** ở máy tính em đang thực hành;
- Trong thư mục đó có những thư mục nào và những tệp nào?

Thư mục có thể chứa thư mục con và tệp. Để tìm tệp trong một thư mục cần nhấn đúp chuột vào biểu tượng của thư mục đó.

BÀI 21

TẠO, ĐỔI TÊN VÀ XOÁ THƯ MỤC

MỤC TIÊU

✦ Thực hiện được việc tạo, đổi tên và xoá thư mục.

MỞ ĐẦU

Bạn Lan nói với Hoa: “Mình muốn tạo thư mục mang tên mình, trong đó có các thư mục Văn, Toán, Tin học và Giải trí”. Hoa nói: “Chúng mình chưa biết tạo thư mục”. Bài học này giúp các em tạo, đổi tên, xoá thư mục.

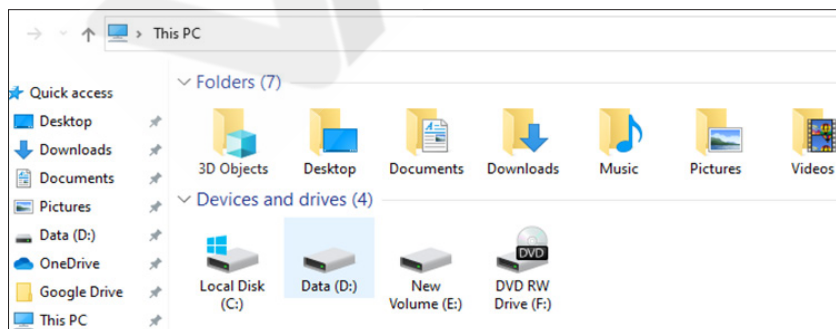
KHÁM PHÁ

1 Tạo thư mục

a. Tạo thư mục **LAN 3B** ở ổ đĩa **D:**

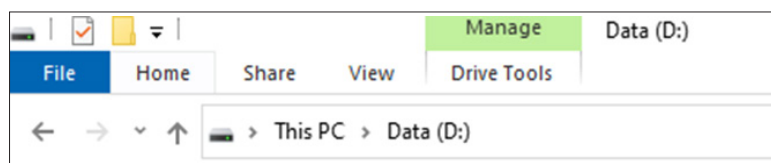
Em hãy trao đổi với bạn và thực hiện:

[1] Nháy đúp chuột vào biểu tượng **This PC** trên màn hình. Cửa sổ xuất hiện như hình 21.1;

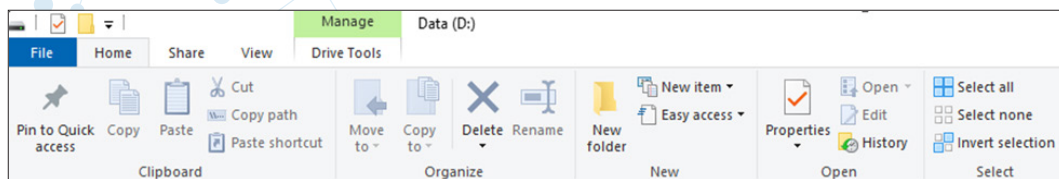
▲ Hình 21.1. Một phần cửa sổ **This PC**

[2] Nháy đúp chuột vào biểu tượng ổ đĩa **D:**, xuất hiện cửa sổ như hình 21.2;

▲ Hình 21.2. Một phần cửa sổ ổ đĩa **D:**

[3] Nháy vào **Home**, xuất hiện dải lệnh như hình 21.3;

▲ Hình 21.3. Dải lệnh **Home**

- [4] Nháy chuột vào nút lệnh **New Folder** xuất hiện biểu tượng **New folder** trong cửa sổ ổ đĩa **D:**;
- [5] Nhập tên thư mục **LAN 3B**; nháy chuột bên ngoài nền màu xanh.

 Em hãy thực hiện tương tự như các thao tác [3], [4], [5] để tạo thư mục Tin học ở ổ đĩa D:

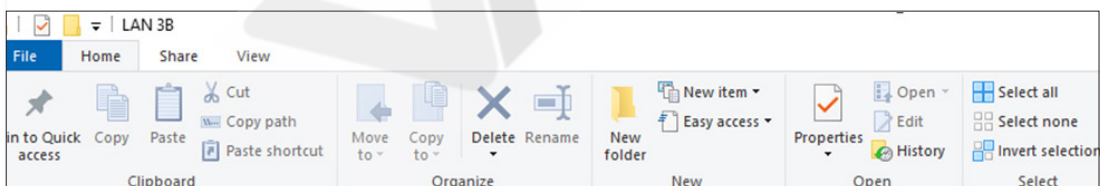
b. Tạo thư mục con của thư mục **LAN 3B**

 Em hãy trao đổi với bạn và thực hiện:

- [1] Nháy đúp chuột vào biểu tượng của thư mục **LAN 3B**; xem hình 21.4;
- [2] Nháy chuột vào **Home**, xuất hiện dải lệnh **Home** như hình 21.5;

▲ Hình 21.4. Một phần của cửa sổ của thư mục **LAN 3B**

▲ Hình 21.5. Dải lệnh **Home**

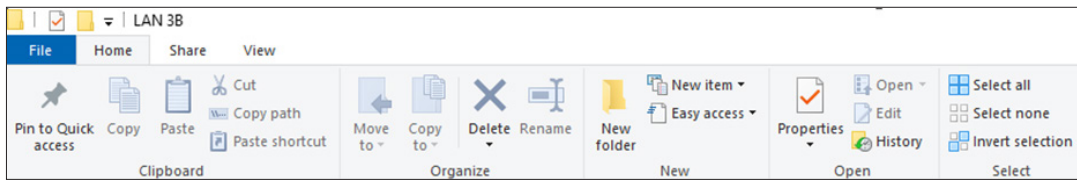
- [3] Nháy chuột vào nút lệnh **New folder**;
- [4] Nhập tên thư mục **Van**; nháy chuột bên ngoài nền màu xanh.

 Em hãy làm tương tự các thao tác [2], [3], [4] để tạo thư mục Toán, Tin học và Giai tri là các thư mục con của thư mục LAN 3B.

2 Đổi tên thư mục

 Em hãy cùng bạn thực hiện đổi tên thư mục Van thành Tiếng Việt:

- [1] Nháy chuột vào biểu tượng của thư mục **Van**;
- [2] Nháy chuột vào **Home**;

▲ Hình 21.6. Dải lệnh **Home**

- [3] Nháy chuột vào nút lệnh **Rename**;
- [4] Nhập tên mới **Tiếng Việt**; nháy chuột bên ngoài nền màu xanh.

3 Xóa thư mục

Em hãy cùng bạn thực hiện xóa thư mục **Giai tri**:

- [1] Nháy chuột vào biểu tượng của thư mục **Giai tri**;
- [2] Nháy chuột vào **Home**;
- [3] Nháy chuột vào nút lệnh **Delete**.

Lưu ý: Sau khi nháy chuột vào biểu tượng của thư mục **Giai tri** có thể gõ phím **Delete** để xóa.

LUYỆN TẬP

Em hãy tạo thư mục **BAI TAP** trên ổ đĩa **D:**. Trong thư mục đó, em tạo ba thư mục con: **Toan, Tiếng Anh, Tin**.

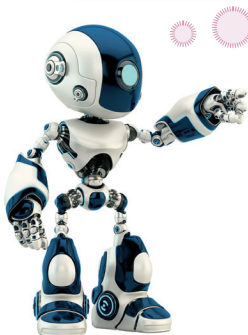
Em hãy đổi tên thư mục **Tin** thành **Tin hoc**.

VẬN DỤNG

Để lưu thông tin về một số loài hoa, em hãy thực hiện:

- Tạo thư mục **HOA** trong ổ đĩa **D:**; tạo thư mục **CUC** trong thư mục **HOA**;
- Tạo hai thư mục con **VANG, TRANG** trong thư mục **CUC**;
- Xóa thư mục **TRANG**.

Trong mỗi thư mục, có thể tạo thêm thư mục con. Khi sử dụng, nếu tên thư mục nào không hợp lí thì đổi tên; thư mục nào không cần thì xóa đi.

BÀI 22

LÀM QUEN VỚI PHẦN MỀM TRÌNH CHIẾU

MỤC TIÊU

- ✦ Nhận biết được biểu tượng và kích hoạt được phần mềm trình chiếu.

MỞ ĐẦU

Khi giảng bài, thầy cô giáo cho hiện từng phần bài học có nhiều hình ảnh đẹp lên màn chiếu. Để có được bài học như vậy, thầy cô giáo đã sử dụng phần mềm trình chiếu.

Bài học này giúp em làm quen với phần mềm trình chiếu.

KHÁM PHÁ

1 Nhận biết biểu tượng của phần mềm trình chiếu PowerPoint

▲ Hình 22.1. Ba biểu tượng của phần mềm trình chiếu **PowerPoint**

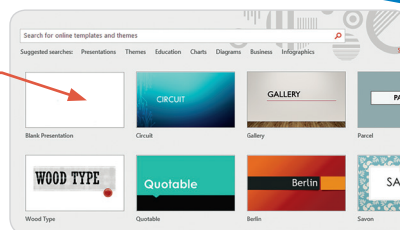
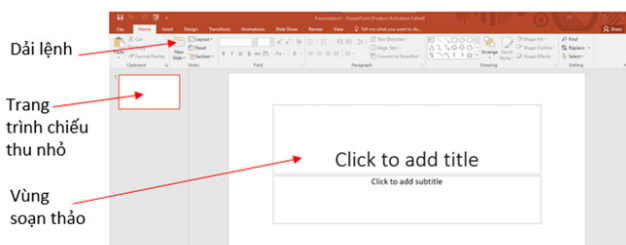
- ☞ Em hãy trao đổi với bạn để chỉ ra: Biểu tượng của phần mềm trình chiếu trên màn hình máy tính em đang thực hành.

2 Kích hoạt phần mềm trình chiếu

- ☞ Em hãy kích hoạt phần mềm trình chiếu PowerPoint và chọn một kiểu trang trình chiếu có sẵn:

[1] Nháy đúp chuột vào biểu tượng phần mềm trình chiếu **PowerPoint** trên màn hình;

[2] Chọn một kiểu trang trình chiếu. Ví dụ nhấn chuột vào trang **Blank Presentation**. Kết quả như hình 22.3.

▲ Hình 22.2. Những kiểu trang trình chiếu

◀ Hình 22.3. Cửa sổ phần mềm trình chiếu

👉 Em hãy cho biết điều gì xảy ra khi nhấn chuột vào nút lệnh ở góc trên bên phải màn hình PowerPoint?

▲ Hình 22.4. Nút lệnh thoát khỏi phần mềm trình chiếu **PowerPoint**

LUYỆN TẬP

👉 Em hãy trao đổi với bạn và thực hiện:

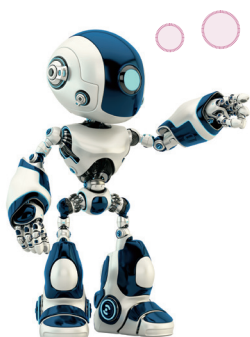
- Kích hoạt phần mềm trình chiếu **PowerPoint**;
- Chọn kiểu trang trình chiếu **Blank Presentation**;
- Thoát khỏi phần mềm trình chiếu **PowerPoint**.

VẬN DỤNG

👉 Em hãy cùng bạn thực hiện:

- Kích hoạt phần mềm trình chiếu **PowerPoint**;
- Chọn một kiểu trang trình chiếu nào đó;
- Thoát khỏi phần mềm trình chiếu **PowerPoint**.

Để kích hoạt phần mềm trình chiếu **PowerPoint**, em nhấn đúp chuột vào biểu tượng của nó. Để thoát khỏi phần mềm này, em nhấn chuột vào nút lệnh ở góc trên bên phải cửa sổ **PowerPoint**.

BÀI 23

TRANG TRÌNH CHIẾU CỦA EM

MỤC TIÊU

- ✦ Tạo được tệp trình chiếu; gỡ được một vài dòng văn bản;
- ✦ Thực hiện trình chiếu; lưu được tệp trình chiếu.

MỞ ĐẦU

Để trình bày thông tin về loài voi, các em cần tạo được tệp trình chiếu. Bài học này giúp các em nhập văn bản vào trang trình chiếu; thực hiện trình chiếu và lưu tệp.

KHÁM PHÁ

1 Tạo trang trình chiếu

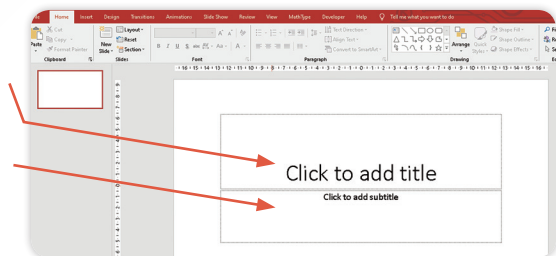
✎ Em hãy kích hoạt phần mềm PowerPoint và chọn trang trình chiếu Blank Presentation.

✎ Em hãy thực hiện:

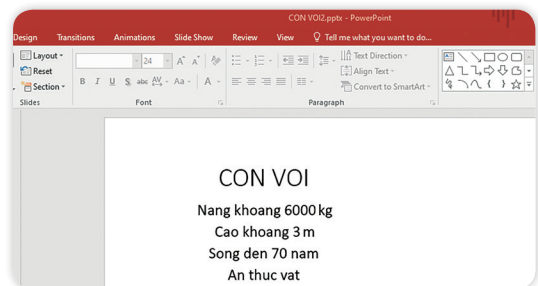
- Nháy chuột vào **Click to add title**, nhập dòng chữ CON VOI;
- Nháy chuột vào **Click to add subtitle**, nhập các dòng sau:
Nang khoảng 6000 kg
Cao khoảng 3 m
Song đen 70 nam
An thực vat

Sau khi nhập xong các dòng văn bản, màn hình có dạng như hình 23.2.

▶ Hình 23.2.
Trang trình chiếu đã nhập văn bản

▲ Hình 23.1. Trang trình chiếu
Blank Presentation

2 Thực hiện trình chiếu

- ☞ Em gõ phím F5 để thực hiện trình chiếu.
- ☞ Để quay lại màn hình soạn thảo, gõ phím Esc.

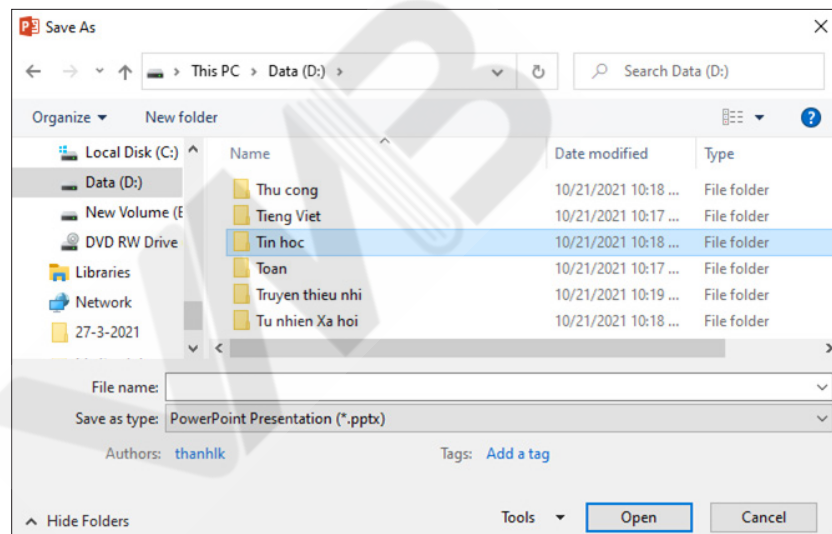
3 Lưu tệp trình chiếu

☞ Em hãy thực hiện lưu tệp **CON VOI** vào thư mục **Tin hoc** ở ổ đĩa **D:**

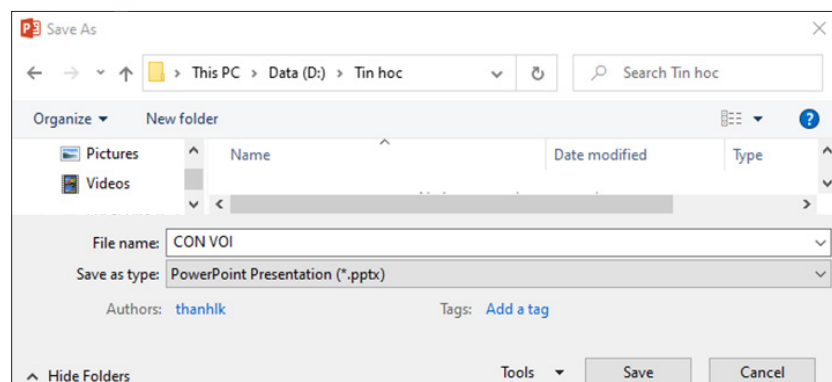
- Nháy chuột vào biểu tượng ;

Nháy chuột vào biểu tượng Browse ;

- Nháy chuột vào:
biểu tượng ổ đĩa **D:**,
biểu tượng thư mục **Tin hoc**,
nút lệnh **Open**;

- Trong ô **File name** nhập tên tệp, ví dụ nhập **CON VOI**;
Nháy chuột vào nút lệnh **Save**.

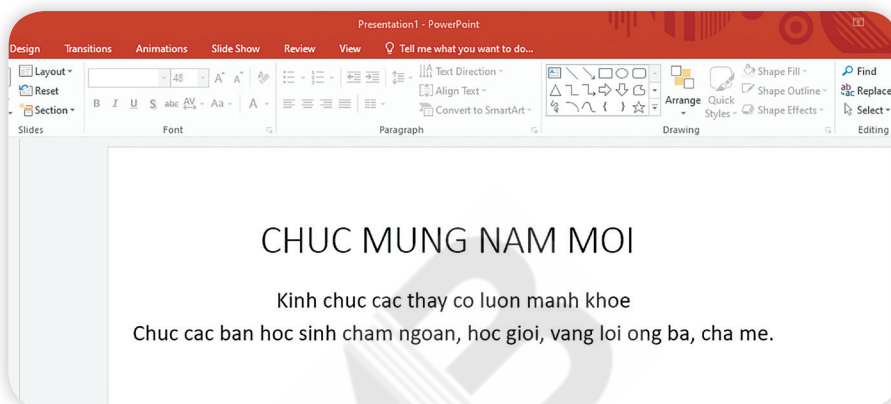
Kết quả tệp trình chiếu **CON VOI** được lưu trong thư mục **Tin hoc** ở ổ đĩa **D:**

LUYỆN TẬP

 Em hãy thực hiện:

- Kích hoạt phần mềm trình chiếu **PowerPoint** và tạo trang trình chiếu theo gợi ý như hình 23.3;
- Thực hiện trình chiếu;
- Lưu tệp trình chiếu với tên là **chucnammoi** vào thư mục **Tin hoc** ở ổ đĩa **D:**.

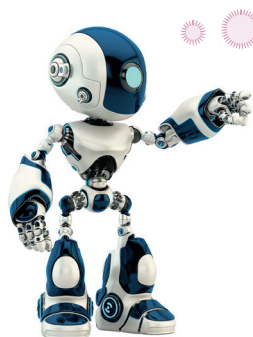
► Hình 23.3.
Trang trình chiếu chúc mừng năm mới

VẬN DỤNG

 Em hãy thực hiện:

- Tạo trang trình chiếu giới thiệu bản thân em gồm: họ và tên, tuổi, sở thích;
- Thực hiện trình chiếu; lưu tệp với tên của em;
- Thoát khỏi phần mềm trình chiếu.

Mỗi khi cần trình chiếu bằng phần mềm trình chiếu **PowerPoint**, em tạo tệp trình chiếu; nhập văn bản; thực hiện trình chiếu và lưu tệp.

BÀI 24

ĐƯA ẢNH VÀO TRANG TRÌNH CHIẾU

MỤC TIÊU

- ✦ Đưa được ảnh vào trang trình chiếu;
- ✦ Điều chỉnh được kích thước, vị trí của ảnh.

MỞ ĐẦU

Bài trước em đã biết nhập văn bản vào trang trình chiếu. Bài học này giúp em biết cách đưa ảnh vào trang trình chiếu để trang trình chiếu thêm sinh động.

► Hình 24.1. Trang trình chiếu con voi

CON VOI

Nặng khoảng 6000 kg
Cao khoảng 3 m
Sống đến 70 năm
Ăn thực vật

KHÁM PHÁ

1 Đưa ảnh vào trang trình chiếu

✎ Em hãy trao đổi với bạn và thực hiện mở tệp **CON VOI.pptx**:

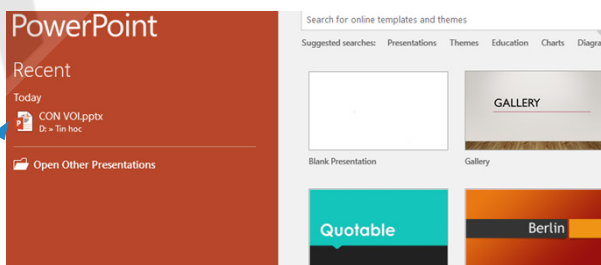
- Kích hoạt phần mềm trình chiếu **PowerPoint**;
- Nháy chuột vào tên tệp **CON VOI.pptx**.

Lưu ý: Sau khi kích hoạt phần mềm trình chiếu **PowerPoint** có thể mở tệp trên ổ đĩa theo các thao tác sau:

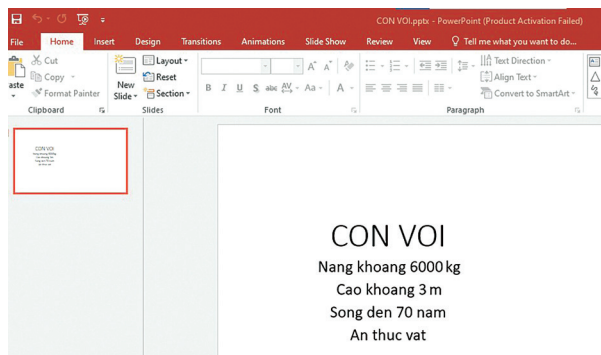
- [1] Nháy chuột vào thẻ lệnh **File**;
- [2] Nháy chuột vào **Open**;
- [3] Tìm đến tệp muốn mở;
- [4] Nháy đúp chuột vào tên tệp.

► Hình 24.3.

Trang trình chiếu **CON VOI**

▲ Hình 24.2. Một phần màn hình sau khi phần mềm được kích hoạt

Em hãy thực hiện các thao tác sau để đưa ảnh con voi vào trang trình chiếu:

[1] Nháy chuột vào thẻ lệnh **Insert**;

[2] Nháy chuột vào nút lệnh **Pictures**.

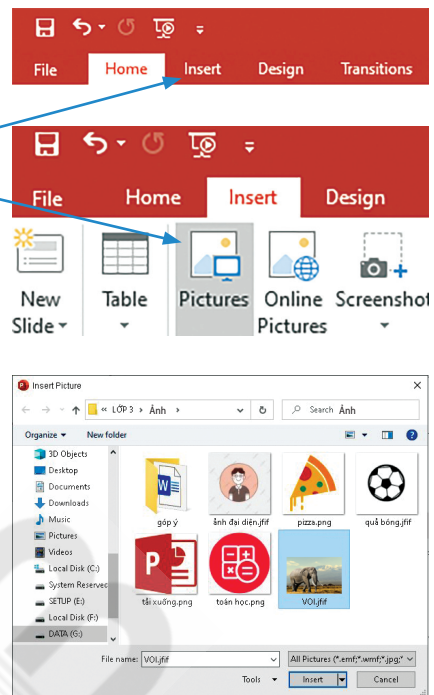
Xuất hiện cửa sổ **Insert Picture**;

[3] Tìm đến thư mục có chứa ảnh (theo hướng dẫn của thầy cô giáo, nếu không thấy ảnh con voi);

[4] Nháy chuột vào ảnh con voi;

[5] Nháy chuột vào nút lệnh **Insert**.

Kết quả ảnh con voi được đưa vào trang trình chiếu.

2 Thay đổi kích thước, vị trí của ảnh

Em hãy trao đổi với bạn và thực hiện:

• Thay đổi kích thước ảnh:

[1] Nháy chuột vào ảnh;

[2] Đưa con trỏ chuột đến một trong tám chấm tròn trên đường viền của ảnh, con trỏ chuột xuất hiện mũi tên hai chiều;

[3] Kéo thả chuột để đạt được kích thước mong muốn.

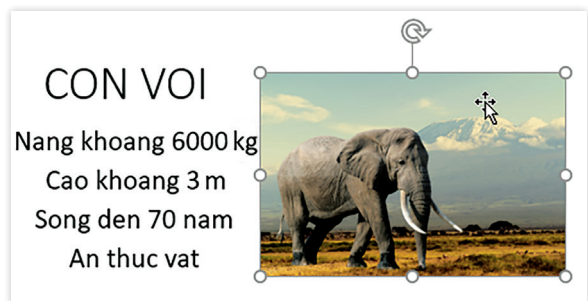
• Thay đổi vị trí ảnh:

[1] Đưa con trỏ chuột vào trong ảnh;

[2] Kéo thả chuột để di chuyển ảnh đến vị trí mong muốn.

Thực hiện trình chiếu.

Nháy chuột vào biểu tượng để lưu tệp.

LUYỆN TẬP

 Em hãy thực hiện:

- Tạo trang trình chiếu chúc mừng sinh nhật bạn em;
- Thực hiện trình chiếu;
- Lưu tệp với tên bạn em.

VẬN DỤNG

 Em hãy trao đổi với bạn và thực hiện:

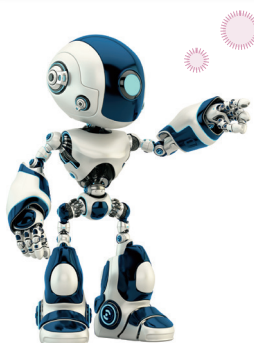
- Mở tệp **chucnammoi.pptx** trong thư mục **Tin học** ở ổ đĩa **D:**;
- Đưa ảnh hoa đào vào trang trình chiếu;
- Thay đổi vị trí khung văn bản:
  - [1] Nháy chuột vào văn bản, xuất hiện khung viền quanh;
  - [2] Đưa con trỏ chuột đến đường viền của khung, xuất hiện mũi tên bốn chiều;
  - [3] Kéo thả chuột đưa khung văn bản đến vị trí mong muốn.

Lưu ý: Thay đổi kích thước khung văn bản tương tự như thay đổi kích thước ảnh.

CHUC MUNG NAM MOI

Kính chúc các thầy cô luôn mạnh khỏe
Chúc các bạn học sinh chăm ngoan, học giỏi, vang lời ông ba, cha mẹ.

Với trang trình chiếu em có thể đưa ảnh vào, điều chỉnh kích thước và vị trí của ảnh.

BÀI 25

KHÁM PHÁ THẾ GIỚI TỰ NHIÊN

MỤC TIÊU

- ✦ Nhận thấy nhờ sử dụng máy tính mà con người quan sát được và biết thêm về thế giới tự nhiên một cách sinh động và trực quan.

MỞ ĐẦU

Hằng ngày, Hà thấy buổi sáng Mặt Trời ở phía đông, buổi chiều lại ở phía tây. Thế mà di Tư bảo Trái Đất quay quanh Mặt Trời. Hà muốn sử dụng máy tính để tìm hiểu hiện tượng Trái Đất quay quanh Mặt Trời.

KHÁM PHÁ

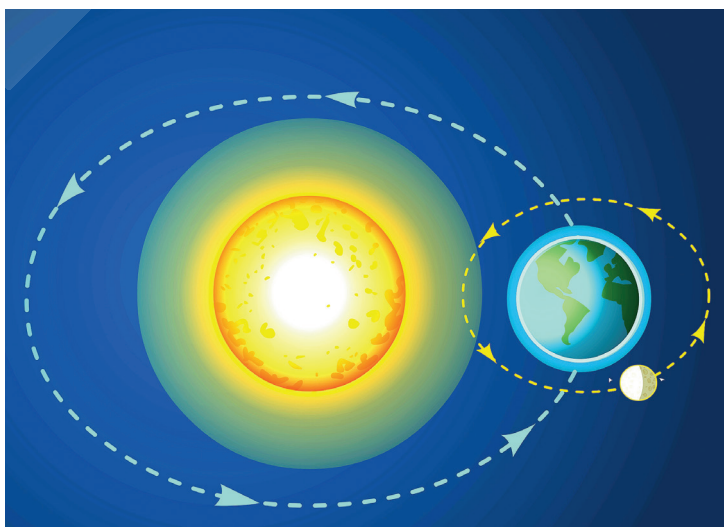
Xem video Trái Đất quay quanh Mặt Trời

Trong ổ đĩa **D:** có thư mục **THẾ GIỚI QUANH TA** chứa hai tệp tin có tên: **Trái Đất quay quanh Mặt Trời** và **Thế giới động vật**.

Em cùng các bạn:

- Nháy đúp chuột vào các biểu tượng: **This PC**; ổ đĩa **D:**; thư mục **THẾ GIỚI QUANH TA**;
- Nháy đúp chuột vào tên tệp **Trái Đất quay quanh Mặt Trời** để xem nội dung video đó.

Em hãy cho biết thời gian Trái Đất quay một vòng quanh Mặt Trời.

▲ Hình 25.1. Trái Đất quay quanh Mặt Trời

LUYỆN TẬP

👉 Em hãy cùng các bạn xem lại video về Trái Đất quay quanh Mặt Trời và cho biết:

- Vào tháng nào Trái Đất gần Mặt Trời nhất?
- Trái Đất xa Mặt Trời nhất vào tháng nào?

VẬN DỤNG

Xem video về thế giới động vật

👉 Em cùng các bạn thực hiện:

- Thoát khỏi video Trái Đất quay quanh Mặt Trời;
- Nháy đúp chuột vào tên tệp **Thế giới động vật** để xem nội dung video đó.

👉 Em hãy kể tên một con vật có trong video đã xem.

▶ Hình 25.2.
Video về thế giới động vật

Máy tính giúp em khám phá được nhiều điều thú vị về thế giới tự nhiên.

BÀI 26

TẠO BÀI TRÌNH CHIẾU VỀ THẾ GIỚI TỰ NHIÊN

MỤC TIÊU

- ✦ Sử dụng được phần mềm trình chiếu để kể lại những gì quan sát đã đem lại hiểu biết mới về thế giới tự nhiên.

MỞ ĐẦU

Các em đã xem video “Trái Đất quay quanh Mặt Trời”. Nhóm em hãy tạo bài trình chiếu kể lại những gì quan sát đã đem lại hiểu biết mới về thế giới tự nhiên.

BÀI TRÌNH CHIẾU – TRÁI ĐẤT QUAY QUANH MẶT TRỜI

1 Ý tưởng và nội dung trình chiếu

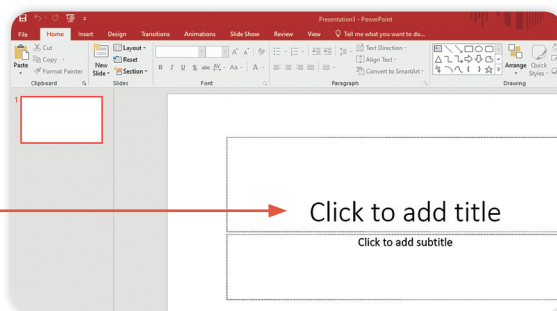
✎ Em hãy trao đổi với các bạn trong nhóm về:

- Ý tưởng: Trình bày thông tin về Trái Đất quay quanh Mặt Trời;
- Nội dung: Thời gian Trái Đất quay một vòng quanh Mặt Trời.

2 Xây dựng bài trình chiếu

✎ Em trao đổi với các bạn trong nhóm để thực hiện:

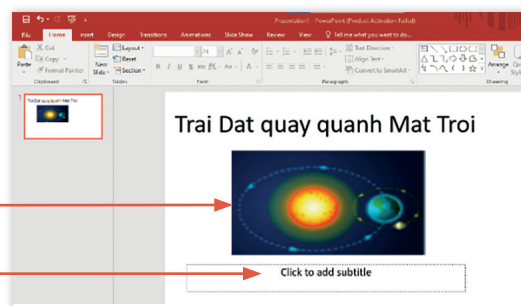
- Kích hoạt phần mềm trình chiếu **PowerPoint**; chọn trang trình chiếu **Blank Presentation**;
- Nháy chuột vào **Click to add title**; nhập tên bài trình chiếu: Trái Đất quay quanh Mặt Trời;

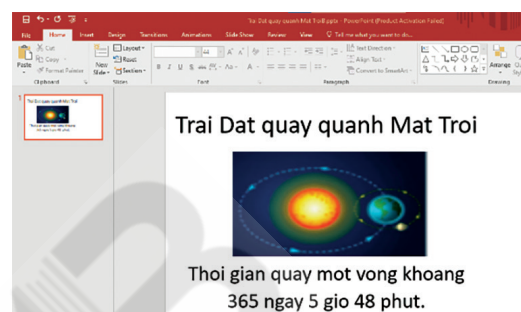
▲ Hình 26.1. Nhập tên bài trình chiếu

- Đưa ảnh Trái Đất quay quanh Mặt Trời;
- Thay đổi kích thước, vị trí của ảnh và hai khung văn bản để được như hình 26.2;
- Nháy chuột vào **Click to add subtitle**; nhập thông tin dưới đây vào trang trình chiếu:

Thời gian quay một vòng khoảng 365 ngày 5 giờ 48 phút.

▲ Hình 26.2. Trang trình chiếu đã có tên và ảnh

► Hình 26.3. Trang trình chiếu đã hoàn thành

3 Thực hiện trình chiếu

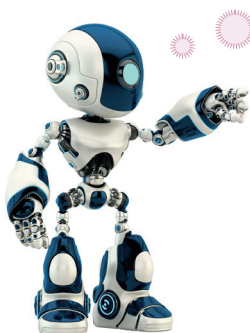
☞ Em hãy thực hiện:

- Gõ phím **F5** để trình chiếu;
- Gõ phím **Esc** để quay về màn hình soạn thảo.

4 Lưu tệp

☞ Em hãy thực hiện:

- Trao đổi nhóm để đặt tên cho tệp. Gợi ý: Trai Dat quay quanh Mat Troi;
- Lưu tệp với tên đã thống nhất trong nhóm.

Sử dụng phần mềm trình chiếu kể lại hiểu biết mới của em về thế giới tự nhiên sẽ dễ hiểu và hấp dẫn hơn.

CHƯƠNG 5

GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ VỚI SỰ TRỢ GIÚP CỦA MÁY TÍNH

BÀI 27

CÁC BƯỚC THỰC HIỆN MỘT CÔNG VIỆC

MỤC TIÊU

- ✦ Nêu được một số công việc hàng ngày được thực hiện theo từng bước, mỗi bước là một việc nhỏ hơn, các bước phải được sắp xếp thứ tự.

MỞ ĐẦU

Bạn An thực hiện công việc tưới hoa. Bạn ấy đã thực hiện công việc đó theo từng bước có thứ tự, mỗi bước là một việc nhỏ.

► Hình 27.1. Bạn An tưới hoa

KHÁM PHÁ

Bạn An đã thực hiện công việc tưới hoa theo bốn bước có thứ tự như cách 1.

👉 Em hãy trao đổi với bạn và giải thích tại sao cách 2 là sai.

► Hình 27.2. Hai cách thực hiện công việc tưới hoa

Cách 1

Bước 1. Lấy bình tưới;

Bước 2. Cho nước vào bình tưới;

Bước 3. Tưới hoa;

Bước 4. Cất bình tưới.

Cách 2

Bước 1. Cho nước vào bình tưới;

Bước 2. Lấy bình tưới;

Bước 3. Tưới hoa;

Bước 4. Cất bình tưới.

LUYỆN TẬP

👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Trong năm bước rửa tay dưới đây, những bước nào không thể thay đổi thứ tự? Có thể thay đổi thứ tự?

Bước 1. Làm ướt hai bàn tay bằng nước; lấy xà phòng vào lòng bàn tay;	
Bước 2. Chà hai lòng bàn tay vào nhau, miết mạnh các kẽ ngón tay;	
Bước 3. Chà lòng bàn tay này lên mu và kẽ ngoài các ngón tay của bàn tay kia và ngược lại;	
Bước 4. Xoay các đầu ngón tay này vào lòng bàn tay kia và ngược lại;	
Bước 5. Rửa sạch tay dưới vòi nước; làm khô tay.	

VẬN DỤNG

👉 Em hãy trao đổi với bạn và nêu các bước thực hiện từng việc sau:

- Đánh răng;
- Rửa mặt;
- Tính chu vi và diện tích hình chữ nhật theo chiều dài a và chiều rộng b .

Một số công việc được thực hiện theo từng bước. Các bước được sắp xếp theo thứ tự. Mỗi bước là một việc nhỏ hơn.

BÀI 28

CHIA NHỎ NHIỆM VỤ

MỤC TIÊU

- ✦ Nhận biết được việc chia một nhiệm vụ lớn thành những nhiệm vụ nhỏ hơn là để dễ hiểu và dễ thực hiện hơn;
- ✦ Nêu được ví dụ về một nhiệm vụ thường làm có thể chia thành những nhiệm vụ nhỏ hơn.

MỞ ĐẦU

Lớp bạn Mận phát động quyên góp vở mới ủng hộ các bạn vùng khó khăn. Vở quyên góp được có ba loại với số trang: 100, 80 và 60. Cô giáo giao cho bạn Mận nhiệm vụ đếm số vở mỗi loại.

► Hình 28.1. Vở quyên góp

KHÁM PHÁ

a. Mận chia nhiệm vụ được giao thành hai nhiệm vụ nhỏ như sau:

Nhiệm vụ 1. Xếp riêng các quyển vở cùng số trang vào một chỗ.

Nhiệm vụ 2. Đếm số quyển vở ở từng chỗ.

👉 Nếu em được giao nhiệm vụ đó thì em có cách chia nào khác với cách chia của bạn Mận không?

b. Tổ em có nhiệm vụ vệ sinh phòng học gồm: lau bàn ghế, bảng đen và quét sàn nhà.

👉 Em hãy chia nhiệm vụ cho các bạn và so sánh với cách chia của bạn để xem cách nào hợp lí hơn.

► Hình 28.2. Vệ sinh phòng học

LUYỆN TẬP

👉 Em hãy trao đổi với bạn để chia nhỏ các nhiệm vụ:

- Chuẩn bị cặp sách trước khi đi học;
- Thực hiện dãy phép tính $7 + 2 \times 3$.

▶ Hình 28.3. Cặp sách

Lớp bạn An được giao nhiệm vụ dọn vệ sinh hai khu vực: khu lớp học và sân trường.

👉 Em hãy trao đổi với bạn và nêu cách chia nhiệm vụ của lớp bạn An thành các nhiệm vụ nhỏ hơn.

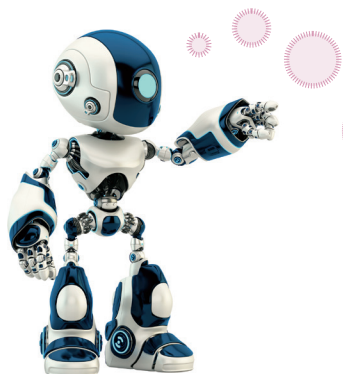
VẬN DỤNG

a. Lớp bạn Lan tổ chức đi tham quan. Cô giáo giao nhiệm vụ cho mỗi bạn về nhà tự chuẩn bị các đồ dùng cá nhân, sau đó cho vào ba lô của mình.

👉 Nếu em ở lớp bạn Lan, em chia nhiệm vụ cô giao thành các nhiệm vụ nhỏ hơn như thế nào?

b. Lớp bạn Minh có nhiệm vụ trồng hoa. Lớp bạn ấy nhận bốn loại cây hoa: hồng, cúc, huệ và đồng tiền. Cô giáo giao cho Minh đếm số cây mỗi loại.

👉 Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Bạn Minh nên chia nhiệm vụ đó thành các nhiệm vụ nhỏ hơn như thế nào?

Khi thực hiện một nhiệm vụ, nên chia nó thành các nhiệm vụ nhỏ hơn để dễ hiểu và dễ thực hiện.

BÀI 29

SỬ DỤNG CÁCH NÓI "NẾU ... THÌ ..."

MỤC TIÊU

- ✦ Sử dụng được cách nói "Nếu ... thì ..." thể hiện quyết định thực hiện một việc hay không tùy thuộc vào một điều kiện có được thoả mãn hay không.

MỞ ĐẦU

Thường ngày, đôi khi chúng ta nghe nói "Nếu ... thì ...". Ví dụ Mận nói với Mơ: "Nếu sáng mai không mưa thì mình đến nhà bạn chơi".

Bài học này giúp các em sử dụng được cách nói "Nếu ... thì ...".

KHÁM PHÁ

1 Cách nói "Nếu ... thì ..."

Cách nói "Nếu ... thì ..." dùng để thể hiện một việc được thực hiện nếu điều kiện thoả mãn.

✎ Em hãy trao đổi với bạn và cho biết trong hai trường hợp a, b:

- Điều kiện cần thoả mãn là gì?
- Quyết định thực hiện là gì?

a. Khi đến cửa rạp chiếu phim, Bình nghe cô soát vé nói: "Nếu ai có vé thì vào xem phim".

b. Mẹ nói với An: "Nếu có ai tìm mẹ thì bảo mẹ đi chợ nhé".

► Hình 29.1. Chợ rau

2 Chuyển thành cách nói "Nếu ... thì ..."

Tục ngữ nói về cơn mưa như sau:

"Cơn đặng đông vừa trông vừa chạy."

✎ Em hãy sử dụng cách nói "Nếu ... thì ..." để diễn đạt câu tục ngữ trên.

▲ Hình 29.2. Cơn mưa

LUYỆN TẬP

👉 Em hãy trao đổi với bạn và thực hiện:

- Ghép mỗi ý ở cột A với một ý ở cột B trong bảng dưới đây để có câu nói: "Nếu ... thì ..." hợp lí:

A	B
1. Nếu chưa hiểu bài	a. thì đi gọn vào bên phải đường.
2. Nếu mắc khuyết điểm	b. thì đi gặp bác sĩ.
3. Nếu nghe tiếng còi ô tô ở đằng sau	c. thì hỏi thầy cô.
4. Nếu bị ốm	d. thì tự giác nhận lỗi.

▶ Hình 29.3.
Những con đom đóm

- Dùng cách nói "Nếu ... thì ..." diễn đạt câu tục ngữ:

"Bao giờ đom đóm bay ra
Hoa gạo rụng xuống thì tra hạt vừng."

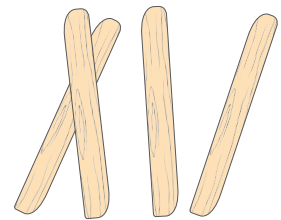
▶ Hình 29.4. Hoa gạo
(hoa mộc miên, hoa pơ lang)

VẬN DỤNG

Trò chơi bốc que tính

Có 4 que tính cho em và bạn lần lượt bốc. Đến lượt ai, người đó bốc một hoặc hai que. Ai bốc que cuối cùng là thua. Khi bạn bốc trước, em tìm cách chơi để bao giờ cũng thắng.

▲ Hình 29.5. Bốn que tính

- 👉 Em hãy sử dụng cách nói "Nếu ... thì ..." diễn đạt cách chơi đó để bao giờ em cũng thắng.

Nếu điều kiện thoả mãn thì quyết định được thực hiện.

BÀI 30

XÁC ĐỊNH NHIỆM VỤ

MỤC TIÊU

- ✦ Phát biểu được nhiệm vụ đặt ra bằng cách xác định những gì đã cho, cần làm gì hay tạo ra sản phẩm nào.

MỞ ĐẦU

Các em thường được cô giáo giao nhiệm vụ. Để hoàn thành nhiệm vụ đó, các em phải biết xác định những gì đã cho, cần làm gì hay tạo ra sản phẩm nào.

KHÁM PHÁ

a. Cô giáo giao nhiệm vụ cho mỗi bạn: Gấp con ếch bằng một tờ giấy màu xanh. Với nhiệm vụ đó:

- Những gì đã cho là:
  - Tờ giấy màu xanh;
  - Cách gấp con ếch đã được học.
- Sản phẩm tạo ra là: Con ếch giấy màu xanh.

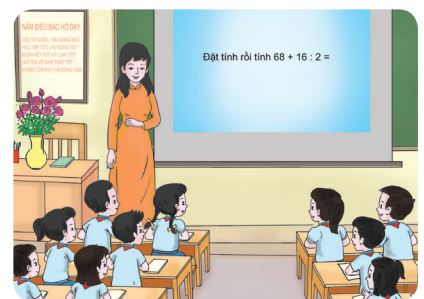

▲ Hình 30.1. Con ếch giấy

b. Trong giờ học Toán, cô giáo giao nhiệm vụ cho cả lớp thực hiện dãy phép tính $68 + 16 : 2$.

Với nhiệm vụ trên, hai bạn An và Hoa xác định như sau:

Bạn An xác định nhiệm vụ	Bạn Hoa xác định nhiệm vụ
<ul style="list-style-type: none"> • Những gì đã cho:<ul style="list-style-type: none"> - Dãy phép tính $68 + 16 : 2$	<ul style="list-style-type: none"> • Những gì đã cho:<ul style="list-style-type: none"> - Dãy phép tính $68 + 16 : 2$ - Quy tắc về thứ tự ưu tiên thực hiện các phép tính.
<ul style="list-style-type: none"> • Việc cần làm:<ul style="list-style-type: none"> - Tính giá trị của dãy phép tính trên.	<ul style="list-style-type: none"> • Việc cần làm:<ul style="list-style-type: none"> - Tính giá trị của dãy phép tính trên.

▲ Hình 30.2. Giờ học toán

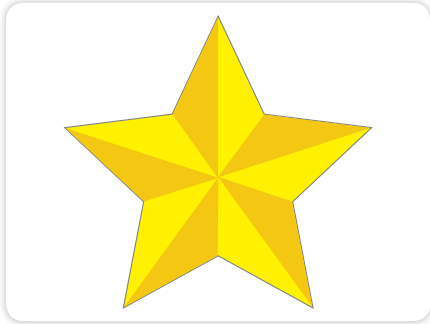
Em hãy trao đổi với bạn và cho biết: Bạn nào xác định nhiệm vụ đầy đủ hơn?

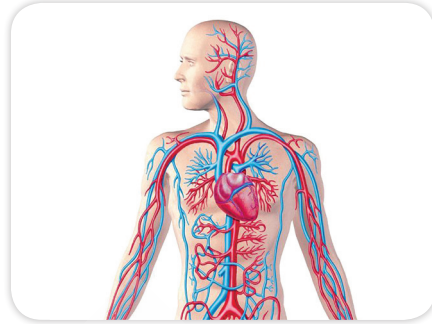
LUYỆN TẬP

Cô giáo giao nhiệm vụ cho mỗi bạn:

- Dùng một tờ giấy màu vàng để gấp và cắt thành ngôi sao năm cánh.
- Tạo trang trình chiếu về cơ quan tuần hoàn của người.

▲ Hình 30.3. Ngôi sao vàng năm cánh

▲ Hình 30.4. Cơ quan tuần hoàn

Em hãy trao đổi với bạn để xác định với các nhiệm vụ trên:

- Những gì đã cho?
- Sản phẩm tạo ra là gì?

VẬN DỤNG

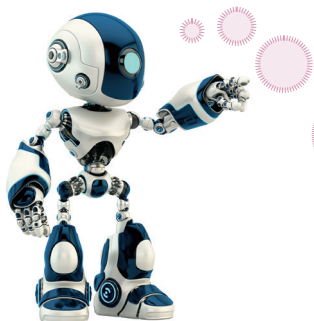
Trên lớp, cô giáo yêu cầu các bạn tính chu vi và diện tích mặt bàn học sinh.

Em hãy trao đổi với bạn để xác định:

- Những gì đã cho?
- Cần làm gì?

◀ Hình 30.5. Bàn học sinh

Trước khi thực hiện một nhiệm vụ, cần xác định những gì đã cho, cần làm gì hay tạo ra sản phẩm nào.

BÀI 31

CHIA NHỎ CÔNG VIỆC VÀ SỰ TRỢ GIÚP CỦA MÁY TÍNH

MỤC TIÊU

- ✦ Chia được một công việc cụ thể thành những việc nhỏ hơn, trong đó có những việc có thể thực hiện với sự trợ giúp của máy tính.

MỞ ĐẦU

Mẹ bạn Mơ mua về một bó hoa hồng. Mẹ giao cho bạn ấy cắm hoa vào bình và tìm cách giữ hoa tươi lâu.

► Hình 31.1. Bình hoa hồng

KHÁM PHÁ

- a. Bạn Mơ đã chia công việc mẹ giao thành hai việc nhỏ như sau:
- Cắm hoa vào bình.
  - Nhờ bố tìm trên Internet cách giữ cho hoa hồng tươi lâu.

👉 Nếu em được giao công việc của bạn Mơ thì em sẽ chia công việc đó thành những việc nhỏ nào?

- b. Mẹ bạn Nam muốn làm món đùi gà chiên, nhưng quên cách làm đã xem trên Internet.

👉 Theo em, công việc của mẹ bạn Nam nên chia thành những việc nhỏ hơn như thế nào?

▲ Hình 31.2. Món đùi gà chiên

LUYỆN TẬP

Chị Lan giao cho Minh tạo trang trình chiếu có ảnh hoa mai vàng và dòng chữ ở dưới ảnh như sau:

Mai vàng rực rỡ mùa xuân

☞ Em hãy trao đổi với bạn về việc Minh nên chia công việc đó thành những việc nhỏ hơn như thế nào?

▶ Hình 31.3. Nội dung trang trình chiếu

Mai vàng rực rỡ mùa xuân

VẬN DỤNG

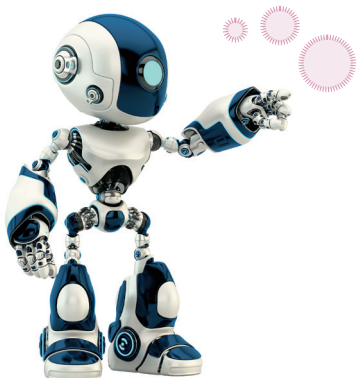
Mẹ giao cho An dùng phần mềm **Notepad** để nhập câu tục ngữ sau (không cần gõ dấu):

"Chuồn chuồn bay thấp thì mưa
Bay cao thì nắng, bay vừa thì râm."

☞ Theo em, An nên chia công việc mẹ giao thành những việc nhỏ hơn như thế nào?

▲ Hình 31.4. Chuồn chuồn bay

Một công việc có thể chia thành những việc nhỏ. Một số việc nhỏ có thể thực hiện nhờ máy tính.

BÀI 32

THỰC HIỆN NHIỆM VỤ VỚI SỰ TRỢ GIÚP CỦA MÁY TÍNH

MỤC TIÊU

- ✦ Thực hiện được nhiệm vụ do giáo viên đặt ra, có sử dụng máy tính.

MỞ ĐẦU

Hồ Hoàn Kiếm được coi như viên ngọc giữa lòng thủ đô Hà Nội. Ai đến thủ đô cũng muốn đến thăm hồ Hoàn Kiếm. Cô giao cho nhóm em nhiệm vụ tạo bài trình chiếu giới thiệu về hồ Hoàn Kiếm.

► Hình 32.1. Hồ Hoàn Kiếm

BÀI TRÌNH CHIẾU – HỒ HOÀN KIẾM

1 Ý tưởng và nội dung trình chiếu

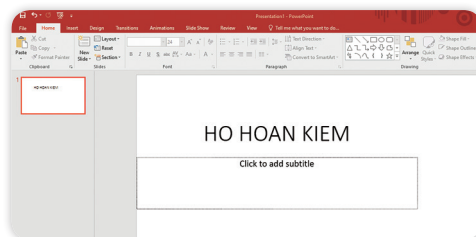
👉 Em hãy trao đổi với các bạn trong nhóm về:

- Ý tưởng: Trình bày một số thông tin về hồ Hoàn Kiếm;
- Nội dung: Viên ngọc giữa lòng thủ đô.
Trong hồ có Tháp Rùa.
Cầu Thê Húc dẫn vào đền Ngọc Sơn.

2 Xây dựng bài trình chiếu

👉 Em trao đổi với các bạn trong nhóm để thực hiện:

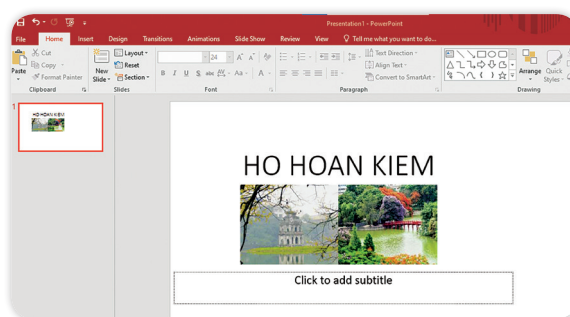
- Kích hoạt phần mềm trình chiếu **PowerPoint**;
Chọn trang trình chiếu **Blank Presentation**;
- Nháy chuột vào **Click to add title**; nhập tên bài trình chiếu: HO HOAN KIEM;

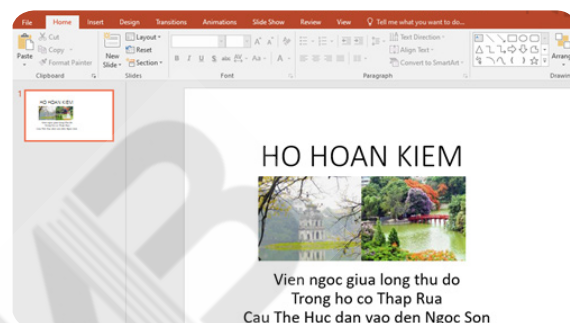
▲ Hình 32.2. Trang trình chiếu đã nhập tên bài

- Đưa ảnh Tháp Rùa, ảnh cầu Thê Húc vào trang trình chiếu;
- Thay đổi kích thước, vị trí của hai ảnh và hai khung văn bản để được như hình 32.3;
- Nháy chuột vào **Click to add subtitle**; nhập nội dung dưới đây vào trang trình chiếu:

Vien ngọc giữa long thu do
 Trong ho co Thap Rua
 Cau The Huc dan vào den Ngọc Sơn

▲ Hình 32.3. Trang trình chiếu đã chèn ảnh

► Hình 32.4. Trang trình chiếu đã hoàn thành

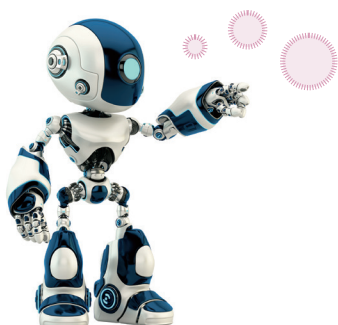
3 Thực hiện trình chiếu

Em hãy thực hiện:

- Gõ phím **F5** để trình chiếu;
- Gõ phím **Esc** để về màn hình soạn thảo.

4 Lưu tệp

Em hãy thực hiện lưu tệp với tên **HO HOAN KIEM**.

Nhờ sự trợ giúp của máy tính việc thực hiện nhiệm vụ sẽ hoàn thành nhanh và dễ hơn.

GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

STT	Thuật ngữ	Giải thích thuật ngữ	Trang
1	Thông tin	Là những gì: - Đem lại sự hiểu biết cho con người; - Chúng ta biết về đối tượng nào đó.	4
2	Xử lí thông tin	Biến đổi thông tin nhận được thành thông tin kết quả.	6
3	Dạng thông tin	Là sự thể hiện thông tin dưới dạng cụ thể nào đó như: chữ, âm thanh, hình ảnh, tín hiệu, mùi, vị,...	6
4	Internet	Là một hệ thống thông tin toàn cầu, gồm nhiều mạng máy tính được liên kết với nhau; có thể được truy nhập công cộng.	11
5	Con trỏ chuột	Là hình ảnh đại diện của chuột máy tính trên màn hình.	17
6	Biểu tượng	Là hình ảnh đại diện của đối tượng trên màn hình, ví dụ như biểu tượng ổ đĩa, thư mục, phần mềm,...	22
7	Nút lệnh	Là hình ảnh đại diện của lệnh trên màn hình mà khi ta nháy chuột vào đó thì máy tính thực hiện lệnh tương ứng.	22
8	Trang thông tin	Là nơi cung cấp và trao đổi thông tin của các tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân, ... trên Internet.	36
9	Đối tượng	Chỉ người, vật, sự việc và các hiện tượng khách quan trong thực tế.	45

MỤC LỤC

Hướng dẫn sử dụng sách 2

Lời nói đầu 3

Chương 1. Máy tính và em 4

Bài 1: Thông tin và quyết định 4

Bài 2: Dạng thông tin và xử lý thông tin 6

Bài 3: Con người xử lý thông tin 9

Bài 4: Máy xử lý thông tin 11

Bài 5: Làm quen với máy tính 13

Bài 6: Sử dụng chuột máy tính 16

Bài 7: Làm việc với máy tính 19

Bài 8: Điều khiển máy tính 21

Bài 9: An toàn về điện khi sử dụng máy tính 24

Bài 10: Bàn phím máy tính 26

Bài 11: Cách đặt ngón tay gõ phím 28

Bài 12: Gõ phím với phần mềm 30

Bài 13: Thực hành sử dụng bàn phím 33

Chương 2. Mạng máy tính và Internet 35

Bài 14: Thông tin và chương trình giải trí trên Internet 35

Bài 15: Thông tin tìm được trên Internet 37

Bài 16: Thông tin của em và gia đình trong môi trường số 39

Chương 3. Tổ chức lưu trữ, tìm kiếm và trao đổi thông tin 42

Bài 17: Sắp xếp và tìm kiếm 42

Bài 18: Tìm kiếm đối tượng dựa vào sắp xếp 45

Bài 19: Ổ đĩa, thư mục và tệp 47

Bài 20: Cấu trúc cây thư mục 49

Bài 21: Tạo, đổi tên và xoá thư mục 51

Chương 4. Ứng dụng tin học 54

Bài 22: Làm quen với phần mềm trình chiếu 54

Bài 23: Trang trình chiếu của em 56

Bài 24: Đưa ảnh vào trang trình chiếu 59

Bài 25: Khám phá thế giới tự nhiên 62

Bài 26: Tạo bài trình chiếu về thế giới tự nhiên ... 64

Chương 5. Giải quyết vấn đề với sự trợ giúp của máy tính 66

Bài 27: Các bước thực hiện một công việc 66

Bài 28: Chia nhỏ nhiệm vụ 68

Bài 29: Sử dụng cách nói "Nếu ... thì ..." 70

Bài 30: Xác định nhiệm vụ 72

Bài 31: Chia nhỏ công việc và sự trợ giúp của máy tính 74

Bài 32: Thực hiện nhiệm vụ với sự trợ giúp của máy tính 76

Giải thích thuật ngữ 78

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC VINH

182 Lê Duẩn, Vinh, Nghệ An

Điện thoại: 0283.3551.345 (Máy lẻ: 312)* Fax: 0283.3855.269

Email: nxbdhv@vinhuni.edu.vn

TIN HỌC 3

Chịu trách nhiệm nội dung và xuất bản:

Giám đốc kiêm Tổng biên tập: PGS.TS. NGUYỄN HỒNG QUẢNG

Biên tập:

PHAN QUỐC TRƯỜNG

Trình bày bìa, chế bản, minh họa:

ĐỖ QUỐC VIỆT

Sửa bản in:

TÁC GIẢ

ISBN: 978-604-923-708-9

Bản quyền thuộc về

Công ty Cổ phần Đầu tư phát triển Sách và Học liệu điện tử Việt Nam

---

In 100.000 bản, khổ 19 x 26.5 cm

Đơn vị in: Công ty cổ phần In và Thương Mại Trường An

Địa chỉ: Nhà 28, ngõ 91, đường Hoàng Quốc Việt, quận Cầu Giấy, TP. Hà Nội

Cơ sở in: Lô A2 - Đường CN1 cụm công nghiệp tập trung vừa và nhỏ Từ Liêm,

Phường Minh Khai, Quận Bắc Từ Liêm, TP. Hà Nội

Số xác nhận ĐKXB: 671-2023/CXBIPH/4-04/ĐHV

Quyết định xuất bản: 08-2023/QĐXB-NXB ngày 20 tháng 3 năm 2023

In xong và nộp lưu chiểu tháng 4 năm 2023.